ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5077 — 15/28 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1902 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 26 ՐԷՃԷՊ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5077

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,"
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրն.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կըվերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՍԱՀԱԿ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Աթոռը, որ ութը տարիէ հետէ թափուր կը մնար, վերջապէս կ'ունենայ իր Հովուապետը:

Այս պարագան՝ ինչպէս նաեւ ընտրեալին արժանաւորութիւնը՝ կրկնապէս բերկրալից տպաւորութիւն մը կը թողուն ամբողջ հայ համայնքին վրայ,— տպաւորութիւն որուն արձագանգ կը դառնան օրաթերթերը երէկուընէ ի վեր, լայնօրէն բանալով իրենց էջերը՝ ընտրութեան արդիւնքը ծանուցանող հեռագրական մանրամասնութեանց, Կ. Պոլսոյ եւ Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքներուն ու Մայր Աթոռի միջեւ փոխանակուած հեռագիրներուն, եւ ընտրեալ Կաթողիկոսին կենսագրութեանը, գնահատական ու համակրական տողերով՝ նոյնքան անկեղծ որքան միահամուռ:

Հա՛րկ է անգամ մըն ալ կրկնել թէ Երուսաղէմի Լուսարարապետ Սրբազանը— այժմ Կաթողիկոս Կիլիկիոյ—միաձայնութեամբ ընտրուելու եւ արտայայտուող անխառն գոհունակութիւնը առաջ բերելու իրական արժանիքով օժտուած եկեղեցական մըն է, եւ թէ զինքը թէ՛ մօտէն՝ անձամբ ճանչցողները եւ թէ՛ հեռուէն՝ համբաւով ճանչցողները հաւասարապէս պատկառելի գաղափար մը կազմած են իր վրայ: Եւ արդարեւ, Նորին Սրբազնութեան անձին գլխաւոր յատկանիշներն են՝ հայ եկեղեցականի վայել լրջութիւն ու ծանրախոհութիւն, ուսումնասէր ու աշխատասէր ոգի մը, նախանձախնդրութիւն կրօնային կարգուսարքերու եւ աւանդութեանց, եւ ամբասիր կեանք մը՝ պատանեկութեան հասակէն— երբ աբեղայութեան կոչուեցաւ—մինչեւ հասուն տարիքը՝ ուր կը կոչուի Կաթողիկոսութեան: Այդ երասուներկու տարուան շրջանը —1870էն մինչեւ 1902— Սահակ Սրբազան բոլորած է Երուսաղէմի վանական մենոլորտին մէջ, ինքնամփոփ աշխատութեամբ, ու աստիճանական յառաջդիմութեամբ, վարելով Ժառանգաւորաց վարժարանի տեսչութիւնը եւ ուսուցչութիւնը, հեղինակելով դասագիրքեր եւ ուսումնական ու կրօնական երկասիրութիւններ, վարելով հովուութիւնը զանազան ուխտատեղիներու եւ քարոզելով պերճախօսօրէն, հաւատարիմ ու անձնուէր միաբան հանդիսանալով իր ամէն արարքներովը՝ Լուսարարապետութեան փափուկ ու կարեւոր պաշտօնին արժանի դառնալու աստիճան:

Երուսաղէմէն դուրս, բաց ի իր ծննդավայրը՝ Խարբերդ՝ կատարած մէկ ուղեւորութենէն, 1889ին յիշատակելի են իր Նուիրակութիւնը Կովկասի մէջ, իր այցելութիւնը Էջմիածին, իբրեւ Երուսաղէմի պատուիրակ՝ Հայրապետական ընտրութեան պահուն եւ 1900-1901ին իր կրկին պատուիրակութիւններն ի Սիս, որոնց յիշատակը դեռ թարմ է մտքերնուս մէջ:

Պարզասէր ու սակաւապէտ, ինչպէս ամէն միաբան Երուսաղէմի, Սահակ Սրբազան իր Լուսարարապետի պաշտօնին պարտականութիւններէն դուրս ունեցած ժամանակը կ'անցընէ իր վանական խցիկին մէջ, կարդալով, գրելով, ուսումնասիրելով: Անսեթեւեթ՝ իր Նիստուկացին մէջ եւ նահապետական՝ ճաշակներուն մէջ, Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոսը առաջին երեւոյթով ու առաջին տեսակցութեամբ խորունկ տպաւորութիւն մը կը թողու իրեն մօտեցողներուն վրայ. նոյն իսկ զինքը չի ճանչցող մը, անծանօթ մը, որ դէմ յանդիման գտնուէր վարդապետի մը պէս սեւ սքեմ հագած այդ պարզ եկեղեցականին, եւ ունկնդրէր անոր լեցուն ու սրամիտ խօսակցութեանը, պիտի կռահէր իսկոյն թէ հայ կղերին կարկառուն դէմքերէն մէկուն՝ հանդէպ կը գտնուի: Իր ոճին, իր շնչուին մէջ բան մը կայ որ հին ժամանակներու եպիսկոպոսները կը յիշեցնէ,—ծերունազարդ մը չըլլալուն հակառակ,—եւ իր խոհուն դիմագիծները կը յայտնեն հոգեկան կորով մը ու ճարտար միտք մը այդ պարզուկ եպիսկոպոսին մէջ:

Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին ու Միաբանութեան համար որքան ցաւ մը պիտի ըլլայ բաժնուիլ Լուսարարապետ Սրբազանէն ու զրկուիլ անոր գործակցութենէն, նոյնքան ուրախալի ու պատուաբեր է որ իրենց հոգեւոր եղբայրակիցը կը կոչուի Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, ուր պիտի նպաստէ նաեւ վառ պահելու Երուսաղէմի սէրը Ջերմեռանդներու սրտին մէջ: Ս. Յակոբայ վանքը եթէ նահապետական ու հոգեւոր ընտանիքի մը համայնապատկերը կը ներկայացնէ իր ամբողջութեամբը, իր զանազան ճիւղերուն ու բաժանումներուն մէջ մարզարան մըն է քաղցրութեան, հլուութեան եւ վարչական հմտութեան: Եւ Սահակ Սրբազան, զօրաւոր սիւներէն մէկը այդ կրօնային մեծ հաստատութեան, միմիայն աղօթելով ու քարոզելով չէ որ անցուցած է իր կեանքին երասուներկու տարուան շրջանը Սիոնի բարձունքը. այդ շրջանը որքան Վանքին օգտակար՝ նոյնքան բեղմնաւոր եղած է իր սուր մտքին ու աշխատասէր անձին համար, որոնք եկեղեցական գործերու խորին հմտութեան մը կը միացնեն վարչական գործերու խորին հմտութիւն, որոնց շնորհիւ Կիլիկեցիները վստահ կրնան ըլլալ իրենց վանքերուն, եկեղեցիներուն ու դպրոցներուն բարեկարգութեանը ու զարգացմանը, իրենց հոգեւոր հովուութեանց գործերուն աւելի բարւոք մատակարարութեանը՝ այն հոգածութեամբ ու ձեռնհասութեամբ որոնք Երուսաղէմի կարող միաբաններուն յատկանիշը կը կազմեն:

Տ. Ս.

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՑ

ԿՈՒՐՍԻ, 18 սեպտ.

Այս օրերումս Սիբիրի եւ Սախալին կղզու (*) իր ճանապարհորդութիւնից վերադարձաւ Պետերբուրգ բարոն Բուկսկէվդէն, կայսրուհի Մարիա Ֆէոդորովնայի հովանաւորութեան տակ գտնուող «Տաժանակիրների ընտանեաց մասին հոգացող» ընկերութեան անդամ—քարտուղարը:

Այդ ճանապարհորդութիւնը, որ կատարեց բարոնը, Ընկերութեան յանձնարարութեամբ, բաւականին լոյս կը սփռէ տաժանակիր դատապարտեալների կանանց եւ երեխաների դրութեան վերաբերեալ հարցերը ուսումնասիրելու գործում:

Ես այցելեցի Սախալին կղզին— ասում է Բարոն Բուկսկէվդէն— ես տեսայ Սիբիրի մեծ երկաթուղով ինքնակամ իրենց ամուսիններին հետեւող թշուառ կանանց եւ երեխաների խմբին, Կրասնոեարսկում եւ Իրկուցկում: Եւ ինձ վրայ շատ ծանր տպաւորութիւն թողեց այդ վերջինների դրութիւնը:

Ես ասում եմ կանանց եւ երեխաների, չյիշելով տղամարդկանց, որովհետեւ ինքնակամ իրենց կանանց հետեւող տղամարդկանց թիւը, գրեթէ աննշան է: Տասն եւ երեք տարւոյ ընթացքում, 1886ից մինչեւ 1898, ինքնակամ հետեւել են իրենց կանանց միմիայն 30 տղամարդ, մինչդեռ այդ միեւնոյն ժամանակամիջոցում 41,058 տաժանակիր դատապարտեալների հետեւել են 3,005 կին եւ 6,660 երեխայ:

Զրկանքները, որոնց ենթարկվում են այդ ընտանիքները, այն ապականիչ ազդեցութիւնը որ գործում է այդ վերջինների վրայ շփումը բանտային շրջանի, դա այնպիսի մի սոսկալի չարիք է, որի հետ պէտք է կռուել եւ կռուել արմատապէս:

Դադարեցնել իրենց ամուսիններին եւ հայրերին հետեւող ընտանիքների շարժումը, համոզելով, ինչպէս նորերս բանտային վարչութիւնը փորձեց, իմ կարծիքով հազիւ թէ հնարաւոր է: Ես եղայ Մոսկվայի «Սերգեեվօ-Եղիսաւետինսկայա» պատսպարանում, ուր Ռուսաստանի ամէն կողմից հաւաքվում են դատապարտեալները խմբերին սպասող կանայք եւ երեխաներ եւ այնտեղ հարիւր կանանցից ոչ մէկը, չնայելով բանտային իշխանութեան եւ բանտապանի համոզման ու յորդորման, յանձն չառաւ յետ կանգնել իր ամուսնուն հետեւելուց եւ նրա դառն վիճակը բաժանելու պատրաստակամութիւնից, չնայելով որ նրանցից շատերը ունէին իրենց հետ երեք չորս երեխաներ:

Պատահում է որ կինը սկսում է տատանուել, բայց նոր տեսութիւնը դատապարտուածի հետ, նրա աղաչանքը, եւ կինը նորէն անդառնալի կերպով հաստատւում է իր վճռականութեան մէջ, նա դատապարտում է եւ իրեն եւ իր երեխաներին դառն տանջանքի:

Մինչեւ աքսորավայրի հասնելը, Սիբիրի երկաթուղու վրայ եւ շոգենաւում համեմատաբար տանելի է դրութիւնը, թէեւ այդտեղ էլ շատերը առանց կոպէկի ճանապարհուած լինելով մեծ նեղութիւն եւ զրկանք են քաշում. բայց ահա շոգենաւը, որ տարին երկու անգամ ապրիլին եւ հոկտեմբերին Սախալին է բերում դատապարտեալներին, կանգ առաւ ափի մօտ: Տաժանակիրները տղամարդիկ եւ կանայք առաջնորդվում են բանտերը, իսկ նրանց ընտանիքները կանայք եւ երեխաներ բաց են թողնվում իրենց կամքին:

Նրանց բաց թողնելու օրը, կարանդինի առաջ, հաւաքվում է Սախալինի բնակիչների ամենակեղտոտ դասակարգը եւ մէկը միւսի առաջը կտրելով իրենց ծառայութիւնն են առաջարկում նորեկներին:

Տեղ չկայ գնալու. չկայ մէկը որից խորհուրդ հարցնէին. աշխատում քաղցը՝ [illegible] կառավարութիւնից ստացած նպաստը, 3 րուբլի ամսական չափահասներին եւ 1 ր. 50 կոպէկ երեխաներին, բաւական է հազիւ միայն ածուխի համար: Ընտրութիւն չկայ այլ եւս կանանց համար, նրանք ամէն առաջարկութեան համաձայն են փողոցում չմնալու համար, եւ ահա դրանից յետոյ սկսւում է արդէն ամենաանպատկառ, ամենազազրելի առեւտուրը կանանցով:

Շատերը հենց իրենց աքսորուածներից ուղարկում են իրենց չափահաս աղջիկներին եւ կանանց՝ կոպեկների համար պոռնկութիւն անելու: Հազուագիւտ կարելի է համարել այնպիսի կանանց որոնք Սախալինի այդ փչացած մենոլորտում իրենց մաքրութիւնը կարող լինէին պահել: Մեծամասնութիւնը հենց Սախալին հասնելուն պէս սկսում է ընկնել եւ ընկնել աւելի եւ աւելի ցած:

Երբոր ես դարձայ մի քանի անձանց, հարցնելով թէ հնար չկայ արդեօք մի կերպ օգնելու այդ կանանց, նրանք ինձ պատասխանեցին, որ օգնել նրանց անկարելի է, որովհետեւ հենց այդ կանայք իրանք աւելի շահաւէտ են գտնում իրանց համար պոռնկութիւնը: Իսկ ես պէտք է ասեմ —աւելացնում է բարոնը—ի պաշտպանութիւն այդ կանանց, որ այդ անպայման սուտ է: Եթէ զաւակների տէր մի մայր, գնում է այդ ճանապարհով, այդ միայն նրա համար, որ դա փրկութեան միակ միջոցն է մնում սովամահ լինելուց ազատվելու համար:

Ապացոյցը իմ ասածի կարող է լինել այն հանգամանքը, որ Սախալինում աշխատանքի տունը բացուելուց յետոյ այնքան կանայք են գնում այնտեղ գործ գտնելու, որ հնար չկայ ամենքին ընդունելու:

Սախալինում կան 5000 երեխաներ, որոնցից միայն 120 գտնվում են ընկերութեան պատսպարաններում եւ 600 յաճախում են դպրոց, մնացածները թողնուած են ճակատագրի կամքին, եւ շրջանի ապականիչ ազդեցութեան: Կան Սախալինում ի հարկէ եւ մարդիկ, որոնք ամէն ջանք գործ են դնում թեթեւացնելու տաժանակիրների ընտանիքների դրութիւնը, բայց նրանց բոլոր ջանքերը ի դերեւ են ելնում մի քանի ազդեցիկ անձանց բռնած ընթացքից:

Ինչպէս դուրս գալ այդ դրութիւնից: Իմ կարծիքով — ասում է բարոնը—միջոցը գտնուած է եւ արդէն սկսվել է գործադրուել: Կայ Ջերմենտաւեան պատսպարանը, հիմնուած է աշխատանքի տուն, եւ երկու նոր պատսպարաններ երեխաների համար. հարկաւոր է հիմնել բաւականին ընդարձակ տուն—պատսպարան, ուր հնարաւորութիւն ունենային նորեկ կանայք, գոնէ մինչեւ տեղին եւ հանգամանքներին ծանօթանալը, մի քանի ամիս, գոնէ մինչեւ նոր շոգենաւի գալը պատսպարուելու:

Բարոնը առաջարկում է նաեւ մի քանի միջոցներ, որոնք կարող են մի միայն բարի մարդկանց տուած նպաստներով իրագործուել:

Այդ մարդիկ, իրենց այդ սուրբ լումայով — վերջացնում է բարոնը իր խօսքը — կը փրկեն բազմաթիւ ընտանիքներ աղքատութիւնից եւ անպատուութիւնից:

⁂

Տփխիսի նահանգում վախճանուած մի ինժեներ, 50,000 ռուբլի է կտակել այն բանի համար, որ իւրաքանչիւր տարի այդ գումարի տոկոսները, որպէս ընծայ, տրուին երկաթուղու գնացքների վրայ ծառայող այն մեքենավարներին եւ նրանց օգնականներին որոնք ոչ պակաս քան 20 տարի վարել են երկաթուղային մեքենաները եւ գնացքները առանց որ եւ է փորձանքի:

⁂

Պետերբուրգի քաղաքային վարչութեան կազմած նախահաշուով, առաջիկայ տարին Պետերբուրգ քաղաքի քաղաքային եկամուտների գումարը կը հասնի 28 միլիոն ռուբլու, իսկ ծախսը 27 $^{1}/_{2}$ միլիոն. որից ժողովրդական լուսաւորութեան համար նշանակուած է 1 $^{1}/_{2}$ միլիոն, իսկ հիւանդանոցների եւ քաղաքի առողջապահական մասի համար 3 $^{4}/_{10}$ միլիոն:

⁂

Սեպտ. 13ին Բաթումում, Քութայիսի նահանգական դատարանի բաժանմունքում քննվեց Բաթումի գիմնազիայի նախկին աշակերտներ Կվախաձէ եւ Կվաղաձէի գործը, որոնք դատի էին ենթարկել նոյն գիմնազիայի ֆրանսիական լեզուի ուսուցչուհի Ի. Արնոլդի սպանութեան պատճառով. առաջինը՝ որպէս սպանող, իսկ վերջինը որպէս դրդող: Գործը համաձայն արդարադատութեան մինիստրի հրամանի, քննվեց դռնփակ: Դատարանը հետեւեալ վճիռը կայացրեց: Դեմետրի Կվախաձէին 17 տարեկան, զրկել բոլոր իրաւունքներից եւ ենթարկել 10 տարւայ տաժանակիր աշխատանքի. իսկ Ի. Կվաղաձէին արդարացնել:

⁂

Ռուսաց առեւտրին եւ արդիւնաբերութեան նպաստող Ընկերութիւնը ձեռնամուխ է լինում լուրջ կերպով մշակելու բանուորների ապահովագրութեան հարցը: Նա դիմել է զանազան մինիստրութիւններին, եւ պետական մասնաւոր գործարանների վարչութիւններին, ինչպէս նաեւ ապահովագրական Ընկերութիւններին՝ խնդրելով ներկայացուցիչներ նշանակել իրանց կողմից այն մասնաժողովին մասնակցելու համար, որ Ընկերութիւնը կազմել է այս հարցը քննելու համար: Ամէն տեղից արդէն ստացուած են համակրական պատասխաններ: Բացի սրանից Ընկերութիւնը հրաւիրել է մասնակցելու մասնաժողովի պարապմունքներին նշանաւոր անձերի, որոնց անունները գրաւական են, որ այդ հարցը կը մշակւի, ամենալուրջ եւ ամենամանրամասն կերպով:

ԱԲԵԼ ԱՊՐԷՍԵԱՆՑ

---

[*] Տաժանակիր աշխատանքի դատապարտուածները Ռուսաստանում, գրեթէ ըստ մեծի մասամբ Սախալինի կղզին են զրկւում:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ
Ս. ԿԻՐԱԿՈՍԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Երկու յաջորդական յօդուածներով մանրամասնել ետքը բոլոր այն իրադարձութիւնները, որոնք Ս. Կիրակոսի վարժարանին մօտալուտ անկման եւ վերակենդանացման պարագաները կը յատկանշէին, հիմա ալ պիտի խօսինք անոր վերաբացման, սկզբնաւորութեան եւ [illegible] բարւոքումներուն վրայ, ճշգրիտ պատկերացումով:

Նորընտիր Հոգաբարձութիւնը, որ ինչպէս գրած էինք, պատուաւոր գործունեայ անդամներէ կը բաղկանայ եւ որ միշտ նախորդ Հոգաբարձութեան աջակցութիւնովը ու խորհրդակցութիւնովը կը գործէ, մտադրած էր ուսուցչական մարմինը բարելաւել կարող ազգայիններու յաւելումով եւ անկարողներուն յապաւումով ու ասի չէ թէ աւանդական սովորամոլութեամբ, որ շատ մը վարժարաններու մէջ կը տիրապետէ, այլ դպրոցին ուսումնական ու բարոյական մակարդակը աւելի բարձրացնելու եւ ժողովուրդին համակիր ընդունելութիւնը արդարացնելու համար, ինչ որ շատ իրաւացի է: Ուստի իր ձեռնարկութեան օրէն, անմիջապէս պայմանագրեց նախորդ դասատուներէն օգտակարները եւ նորերու համար բանակցութեան սկսաւ կարեւոր կեդրոններու հետ, միշտ հետեւելով իր արժանաւոր տնօրէնին խորհուրդներուն: Ուրախութեամբ կը ծանուցանեմ թէ, այդ բանակցութիւնները արդիւնաւորուեցան եւ երեք նոր դասատու- [illegible] աւելի օրինակելի կազմակերպութիւն մը ստացաւ: Նորագոյնները ասոնք են. Պ. Մարտիրոս Սողիկեան՝ Քղիէն, Պ. Մեսրոպ Ժամկոչեան՝ Եփրատ—Դոլէճի շրջանաւարտներէն եւ Պ. Տիգրան Պաղտիկեան՝ Մէզրէի Կեդր. վարժարանին աւարտականներէն:

Բարեբաղդութիւն մըն է, որ այս տարի, նախորդ տարիներու յապաղումները եւ դանդաղումները չպատահեցան, եւ վարժարանին սկզբնաւորութեան հետ, նորեկներն ալ պաշտօնավարութեան ձեռնարկեցին բացի Պ. Սողիկեանէն, որ քանի մը օր ուշացաւ, ճանապարհորդական պատճառներով:

Ուսուցչական այս յաւելումները ու նպաստաւոր կազմակերպութիւնը, բնականաբար պիւտճէի ընդարձակման պատճառ պիտի ըլլային: Առաջնորդարանը, իր վարչական ժողովներուն հետ ծրագրապէս գոցած է պիւտճէն, իր ամբողջ ընդարձակութեամբ, շատցնելով եկեղեցիի վճարածին բաժինը, ուսանողներու կրթաթոշակները եւ խոստանալով որդեգրող կրթասէրներու բաւարար թիւ մը: Սակայն ներելի ըլլայ դիտել որ, ծրագրային ու գործնական վիճակներու մէջ անհագին տարբերութիւններ կան, եւ ինչ որ երեւութապէս լմնցած կ'երեւայ, յաճախ իրականութեան մէջ կը վիժի, եթէ ջանքերը միեւնոյն ելեքտրականութեամբ չյարատեւեն:

Կրթաթոշակներու յաւելումը բաւական դժգոհութիւններու պատճառ եղած է ժողովրդեան շրջանակներու մէջ: Սակայն ծնողքները գիտնալու են, որ մեծ արդիւնքները, մեծ զոհողութիւններու կը կարօտին եւ ինչ որ այսօր սաղմնային ճլատում մը կ'երեւի, վաղը պիտի ըլլայ իրենց ակնկալութիւններուն իրականացումը, սրբելով կրթական անտարբերութեան տարածուն արատը, զոր Մուշեղ վարդապետ, այնքան հոգեբանօրէն կռահեց ու նօթագրեց իր այնքան կարճ այցելութեան մէջ ըրած քննութեամբը: Թո՛ղ ապահով ըլլան թէ, իրենց ամէն մէկ զոհողութիւնը, յաջողութեան նախերգանք մըն է, որ պիտի պտղաբերի ու գործնականանայ:

Մեր կարող դասակարգէն ալ կը սպասենք որ, կրթասիրական եռանդով ու պատրաստակամութեամբ մը ընդունի այն հրաւէրը, որ քանի մը օրէն պիտի ուղղուի իրեն, իր նիւթական տրամադրութեան սահմանին մէջ մասնակցելու համար որդեգրութեան դրութեան, որ այնքան զօրաւոր ապահովութիւն մըն է վարժարանին պիւտճէին: Եթէ մեր քանի մը նշանակելի հարուստները քաջալերական օրինակներ տան այս մասնակցութեան, մենք ապահով ենք թէ, որդեգրողներու թիւը անկասկածօրէն կը հասնի 3-400ի, ինչ որ բաւական պատկառելի թիւ մըն է:

Գալով վարժարանի տարեկան փոփոխութիւններուն ու բարւոքումներուն, ասոնց մէջ, ի մէջ այլոց, ամէնէն նշանակալին է անգլիերէնի՝ աւելի պարտաւորիչ եւ աւելի ընդարձակ հանգամանք մը ստանալը: Նախորդ տարիներուն մէջ, բարձրագոյն դասընթացքէն կը սկսէր անգլիերէնի դասախօսութիւնը, իսկ այս տարի սկսաւ միջինէն, քանի մը բանաւոր պատճառներով, որոնցմէ գլխաւորները ասոնք են: 1.—Շատ մը մերազգի ուսանողներ, զուտ անգլիերէնի դասաւանդութեան համար, կը դիմէին բողոքականներու վարժարանը, ուր՝ ուրիշ աւելի կենսական առարկաներու տուժանքին դիմովը, անգլիերէնի խեցբեկ թոթովանքներ մը կը սորվէին: Ներկայ կարգադրութիւններովը, անոնք, աւելի բանաւոր եւ օրինաւոր պիտի նկատեն գալ մեր վարժարանը, ուր՝ բոլոր կարեւոր առարկաները ներդաշնակ ու համաքայլ զարգացում մը ունին: 2.—Ուշադրութեան առնուեցաւ սա պարագան որ, մեր շրջանաւարտներէն անոնք, որոնք [illegible] կրթութեան մը հետամտութիւն ունին, ընդհանրապէս կա՛մ Խարբերդի, եւ Այնթապի գոլէճները, եւ կա՛մ Պէյրութի բժշկական վարժարանը կ'երթան, որոնց մէջ ամենէն նշանակելի դիրքը ունի անգլիերէնը, հետեւաբար, մերինները եթէ անգլիերէնի տարրական գիտելիքներուն տեղեկանան, շատ ապահովութեամբ ու օգտաւէտութեամբ պիտի կրնան յաճախել այդ վարժարանները: Ահաւասիկ այս կրկնակ տեսակէտներուն համար, աւելի կարեւորութիւն տրուեցաւ անգլիերէնի դասախօսութեան:

Անցնինք իգական վարժարանին: Ինչպէս մեր Առաջնորդը մատնանշած էր նամակով մը, Արեւելքի 5012 թիւին մէջ, մենք՝ աղջկանց վարժարան բնաւ չունինք, ու հետեւաբար հարկադրուած ենք մեր աղջիկները դասաւանդել յատկապէս վարձուած տուներու մէջ, որոնք բնականաբար, անկարելի է որ վարժարանի մը յարմարութիւնները ունենան: Այս տարի վարձուեցաւ շատ գեղեցիկ ու ընդարձակ տուն մը, ամսական 300 ղրուշի վարձքով: Արդարեւ տունը բաւական յարմարութիւն ունի, իր հովասուն ու օդաւէտ սենեակներուն մէջ պարփակելով բոլոր իգական ուսանողութիւնը, եւ սակայն մեղք չէ՞ որ ամսական այնքան անհագին գումար մը վատնուի: Որքա՜ն երախտապարտ պիտի թողուր մեզի Միքայէլ էֆ. Ցակոբեան, եթէ, իբրեւ շարունակութիւն մը իր բարերարութեանց, կարեւոր գումար մը բարեսիրաբար յատկացնէր իգական վարժարանի մը նորոգ շինութեան:

Իգական վարժարանի ուսումնական մակարդակն ալ աստիճանաբար կը բարձրանայ Տէր եւ Տիկին Սրապեաններու բալորանուէր ջանքերուն շնորհիւ, անանկ որ, հազուագիւտօրէն կը տեսնուին ուրիշ վարժարաններ դիմող աղջիկներ:

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (5)

ԲՕԼ ՊՈՒՐԺԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

Ա.
ՄԵՂԱՆՉՈՒՄԷՆ ԱՌԱՋ

Այս խօսքերը, արտաբերուած խորունկ ձայնով մը եւ այնպիսի կնոջ մը շեշտով, որ մինչեւ իր սրտին յատին ծալքը կը պրպտէ, զարմացում պատճառեցին երիտասարդին, թէեւ զինքը չվիրաւորէին այդ խօսքերը: Իր եզական նայուածքով պարուրեց Էլէնը: Եթէ մանկամարդ կինը արիութիւն ունենար դիտելու Արմանը, անոր սուր աչքերուն մէջ պիտի նշմարէր այն աստուածային յուզումը, որ սիրուհիին յանցանքը կը քաւէ սիրահարին առթած երանութեամբ: Նոյն արհամարհոտ ու պրպտող նայուածքն էր որով քիչ մը առաջ Արման դիտած էր Ալֆրէտը ու Էլէնը: Բայց այս վերջինը շատ շփոթած ըլլալուն՝ չէր կրցած իր պաղարիւնութիւնը պահել, դիմացինը դիտելու համար: Յետոյ, երբ Արմանին ծունկերուն վրայ կծկտած, անոր կուրծքին վրայ կը սեղմուէր, նոր արտայայտութիւն մը առաւ երիտասարդին դէմքը, զգլխիչ տենչանքի մը արտայայտութիւնը: Կը զգար իրեն մօտ սեղմուած այդ դիւրաթեք մարմնոյն գեղեցկութիւնը, իր թեւերուն մէջ կը բռնէր անոր [illegible] ուսերը, զորս կը ճանչնար պարահանդէսին մէջ տեսած ըլլալուն համար, կ'ըմպէր այն անբացատրելի բոյրը, որ կը ծփայ իւրաքանչիւր կնոջ շուրջը, ու իր բերանը կը դնէր անոր արտեւանունքներուն վրայ, զգալով անոնց բաբախումը իր համբոյրին տակ:

«—Դէթ երջանիկ պիտի ըլլաս» հարցուց Էլէն, տեսակ մը սանձկութեամբ եւ երկու գգուանքներու մէջտեղ:

«—Ինչ հարցում: Բայց դուն բնաւ չե՞ս դիտած ինքզինքդ,» պատասխանեց Արման, եւ սկսաւ նկարագրել անոր դէմքին բոլոր փափկութիւնները. «բնաւ չե՞ս դիտած աչքերդ,»—ու իր շրթունքները նորէն կը պտըտցնէր անոր աչքերուն վրայ, —«այնքան վարդագոյն այտդ,»—ու իր ձեռքով կը գգուէր զայն,—«քու նուրբ մազերդ,—ու կը հոտոտէր զանոնք ծաղիկի մը պէս,— «սիրուն բերանդ,»— ուր իրը կը դնէր սիրագեղ: Իր գեղեցկութեան այս պաշտամունքին ինչպէ՞ս կը պատասխանէր Էլէն. կէս-մոլորուն ժպիտով մը, անձնատուր եղած էր այդ գգուանքներուն ու խօսքերուն, իբր նուաղածութեան մը: Այս ամէնը մանկամարդ կնոջ էութեան մէջ կը թրթռացնէր տարտամ ու մտերմական բան մը, այնպէս որ այս գրկախառնութիւններէն յետոյ ինքզինքը ջախջախուած կը զգար մեռնելի մը պէս: Առաջին անգամը չէր որ այսպէս անձնատուր կ'ըլլար Արմանի համբոյրներուն քաղցրութեան: Բայց ո՜րքան ալ անուշ ու զգլխիչ ըլլային այդ համբոյրները, որոնց անկարելի էր դիմադրել, ամէն անգամուն ալ արիութիւն ունեցած էր խուսափելու յանդուգն գգուանքներէ: Ո՛չ, երբեք, չպիտի հաւանէր այդ բանին, եթէ արտակնեալ մը վտանգն ալ չըլլար, այդպէս ընկճուելու փոքր սրահին մէջ, ուր իր մօր, ամուսնին, զաւկին լուսանկարները կը յիշեցնէին այն բանը զոր տրամադիր եղած էր զոհելու. —Ա՛հ, ոչ այդպէս: Եւ երբ Արմանի դէմքին վրայ նշմարեց այն արտայայտութիւնը՝ ուրկէ այնքան կը վախնար, արիութիւն ունեցաւ խոյս տալու, ու նորէն նստաւ ուրիշ թիկնաթոռի մը վրայ, անոր ձեռքէն առնելով հովահար մը զոր գոցեց ու բացաւ. յետոյ յարեց.

—«Վաղը քուկդ պիտի ըլլամ, եթէ կ'ուզես:»

Արման սթափեցաւ իր պահ արբշռութենէն, ուր գլտորած էր: Երիտասարդը նայեցաւ Էլէնի, որ դարձեալ ունեցաւ զգայութիւնը մը՝ ուրկէ այնքան սարսափած էր, այն է քօղի մը պարզուիլը իր ու անոր միջեւ: Սակայն ինք, մանկամարդ կինը ի՜նչ անհաճոյ բան ըսած էր անոր: Խորհեցաւ թէ անիկա վիրաւորուած ըլլալու էր իր խուսափանքէն, սակայն քիչ մը առաջուան բաժած պարբերութիւնը միթէ կանխաւ անձնատուր ըլլալ չէ՞ր նշանակեր. ու Արման ինչո՞ւ համար պիտի վշտանար իր դէմ, որ կը փափաքէր ամէնօրեայ կեանքի շրջանակը ընդլայնել իրենց երջանկութեամբ: — Բայց Արման պատասխանած էր սա հարցումով.

—«Ո՞ւր կ'ուզես որ գտնեմ քեզ... իմ բնակարա՞նս... կրնամ ծառաս ճամբել կէս օրէն յետոյ:»

—«Ո՜հ, ո՛չ,» պատասխանեց Էլէն աշխուժով, «ո՛չ, ձեր բնակարանը...»

Էլէն իսկոյն երեւակայած էր թէ ուրիշ կիներ ալ գացած կրնային ըլլալ Արմանի բնակարանը. Նոր սիրուհի մը իր եւ իր սիրած մարդուն միջեւ կը գտնէ այդ կիները, իբր սպառնալիք աղետալի բաղդատութեան մը, իբր կանխագոյն ճմլումը իր իսկ գգուանքներուն, քանի որ սէրը միշտ նոյն է իր արտաքին ձեւերուն մէջ... «Գէթ,» խորհեցաւ միեւնոյն կարասիներուն մէջ չըլլայ բնաւ:

—«Կ'ուզէ՞ք որ,» հարցուց Արման, «իմ բարեկամներէս մէկէն խնդրեմ իր բնակարանը ինծի փոխ տալու:»

Էլէն գլուխը ցնցեց ինչպէս քիչ մը առաջ: Երկու բարեկամներուն խօսակցութիւնը կանխաւ կը լսէր: Կին էր ինք եւ մինչեւ այն ատեն պարկեշտ կին: Լաւ կ'ըմբռնէր թէ այն անծանօթ բարեկամը, որուն դիմում պիտի ընէր Արման, իր սէրը չպիտի դատէր այնպէս ինչպէս ինք կը դատէր զայն: Էլէնի համար տարփանքը կը սրբացնէր ամէն բան, նոյն իսկ ամէնէն յոռի մոլորութիւնը. ամէն ինչ հոգիացնէր, ամէնէն բուռն հեշտանքներն անգամ: Բայց ան, այդ անծանօթը, ի՞նչ պիտի ենթադրէր, եթէ ոչ սիրային արկած մը, որուն վրայ պիտի կատակէր: Սարսուռ մը ցնցեց զինքը, ու նորէն նայեցաւ Արմանին:

(Շարունակելի)

Ս. Կիրակոսի արական բաժնին ուսուցչական խումբէն այս տարի պակսեցաւ Պ. Մանուկ Դանիէլեանը, որ հիմա կը պաշտօնավարէ Բողոքականաց վարժարանին մէջ յետագայ պատճառներով։

Պ. Մանուկ Դանիէլեան, այս արձակուրդին մտադիր էր ընտանիքով փոխադրուիլ իր ծննդավայրը, Խիան, ուր պիտի բանար վարժարան մը, դաստիարակելու համար այն տեղի պզտիկները, որոնք ընդհանուր առումով, հասարակ ընթերցանութիւն մը անգամ կ՚անգիտանան, եւ իրենց ամբողջ ժամանակը կը սպառեն սոսկ երկրագործական աշխատութիւններով։ Աւելորդ է յայտնել թէ, կանոնաւոր վարժարանի բացումը նախախնամական բարիք մը պիտի ըլլար Խիանի մանկութեան համար, որոնք բնութեան պարգեւած ֆիզիքական առոյգ կարչնեղութեան հետ մտաւորական հոգածութեան սնունդ մըն ալ պիտի վայելէին։ Սակայն անանկ պատահեցաւ որ պարագաները այդ գեղեցիկ մտադրութեան իրականացումին թոյլտուութիւն չըրին, ու Պ. Դանիէլեանը, հակառակ իր հրաժարագրին՝ հարկադրուեցաւ հոս մնալու։ Մինչդեռ վարժարանիս հոգաբարձութիւնը, զանիկա իր պաշտօնին վերակոչելու տրամադիր էր, աւելի ճարպիկ գտնուեցան Բողոքականաց վարժարանին խնամակալները, որոնք դուրսէն դասատու մը գտնելէ ճարահատ, ու միանգամայն իրենց վարժարանին օրըստօրէական յետադիմութենէն յուսահատ, ամենէն գեղեցիկ ընտրութիւնը ըրին յանձին Պ. Դանիէլեանի, որ հիմա հոն կը պաշտօնավարէ տնօրէնի հանգամանքով, եւ որ հաւանական է թէ, աւելի բաղձալի կանոնաւորութիւն մը պիտի տայ այդ վարժարանին։

Բողոքականաց վարժարանին մէջ, ամենէն աւելի անտեսուած առարկան հայերէնն է, որ հազիւ անուանական գոյութիւն մը ունի։ Անշուշտ Պ. Դանիէլեան ուշադրութիւն պիտի ընէ այս կէտին, իր միւս աշխատութիւններուն հետ, ու աւելի մօտաւորութիւն մը պիտի գոյացնէ մեր եւ անոնց վարժարանին մէջ։

⁂ Ս. Սարգսի երկսեռ վարժարաններուն համար՝ դեռ կտրուկ կարգադրութիւն մը չեղաւ, հակառակ այն պատեհութեան, զոր կ՚ընծայէ նոր տարեշրջանին սկզբնաւորութիւնը։ Ատեն մը Ս. Սարգսի Թաղականութիւնը խորհեցաւ այդ վարժարաններուն տնօրէնութիւնը յանձնել Սիսակ Դուլումճեանի, որ չորս տարիէ ի վեր, այս տեղի կրթական աշխատութեանց մասնակցած է, եւ որ հերու, նոյն վարժարանը կը կառավարէր։ Առաջնորդարանին մէջ ալ կը խորհուէր, մինակ նախակրթարանը միացնել Ս. Կիրակոսի վարժարաններուն հետ։ Ասիկա ալ սխալ խորհրդածութիւն մըն է, որովհետեւ երկու թաղերը բաւական հեռաւորութիւն ունին իրարմէ, ու այդքան պզտիկներու երթեւեկութիւնը բոլորովին անպատեհ է։ Հիմա կը լսենք թէ, Իզմիրի որբանոցէն վերադարձող համբակ պատանիի մը յանձնուեր է վարժարանի ուսուցչութիւնը։ Մեր կարծիքով, ամենէն բանաւորն է երկու վարժարաններուն միացումը, իրենց ուրոյն թաղերուն մէջ, Սրապեան Պետրոս էֆէնտիի հսկողութեան ներքեւ։ Այն ատեն մինակ հաւանական կ՚ըլլայ անոր զարգացումը, եւ թաղեցիներու դժգոհութիւններուն վերջաւորութիւնը։

Կը լսենք թէ, Սիսակ Դուլումճեան անուն ուսուցիչը, որ մինչեւ հիմա, իր կնոջը օժանդակութեամբ, աղջկանց մասնաւոր վարժարան մը կը կառավարէր, այս օրերս, ձեռնարկած է հիմնադրելու տղոց համար ալ վարժարան մը, ուր հաւաքած է քանի մը պզտիկներ։

⁂ Նորաբաց Կիրակնօրեայ վարժարանը հետզհետէ կը կանոնաւորուի, երիտասարդներու պատկառելի մասնակցութիւնով։ Յառաջիկայ յօդուածով մը մանրամասնօրէն պիտի խօսինք անոր գոյութեան պարագաներուն, պայմաններուն եւ կացութեան վրայ։

ՅԱԿՈԲ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Տիարպէքիր

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարաց խորհրդին մէջ.— Չինու խնդիրը.— Կրօնական միաբանութեանց օրէնքը.— Եպիսկոպոսներուն աղերսագիրը.— Նախարարապետին նամակը.— Ֆրանսայի ու Սիամի դաշնադրութիւնը.— Վալտեմարի Մառի իշխանուհին։

Բարիզ, 24 հոկտ.— Նախարարաց խորհուրդը այս առտու գումարուեցաւ Էլիզէի մէջ՝ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ։ Գրեթէ բոլոր նախարարները ներկայ էին։ Պ. Քոմպ հանքածուխի խնդրոյն վերաբերեալ վերջին հեռագիրները հաղորդեց որոնք բաւական նպաստաւոր էին։ Նախարարապետը նաեւ յարեց թէ այս իրիկուն պիտի ընդունի հանքագործներու յանձնաժողովը որոնք ունկնդրութիւն մը խնդրած են։ Պ. Քոմպ յայտարարեց թէ այդ տեսակցութենէն յետոյ կը յուսայ յարաբերութեան մտնել հանքային ընկերութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ։

—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ, յայտարարելէ յետոյ թէ Չինու կառավարութիւնը պահանջած էր տէրութիւններէն Շանկայէն ետ քաշել իրենց զինուորները եւ թէ Ֆրանսա պատրաստ է, եթէ միւս տէրութիւններն ալ միեւնոյն ատեն քաշեն իրենց զինուորները, ծանոյց Նախարարաց Խորհուրդին որ գրած էր Չինու կառավարութեան թէ Ֆրանսա նորէն պիտի ղրկէ իր զինուորները, եթէ միւս տէրութիւնները զինուոր ցամաք հանեն Չինու մէջ։ Նախարարը յարեց թէ այդ առթիւ կարծիքներու փոխանակութիւն մը կը կատարուի տէրութեանց միջեւ։

—Երեսփ. ժողովը այս օրուան իր նիստին մէջ պիտի որոշէ թէ ինչ եղանակով պիտի կարգուի կրօնական միաբանութեանց յատուկ յանձնաժողովը։ Այդ յանձնաժողովը կազմուելուն պէս նախարարապետ Պ. Քոմպ պիտի ներկայացնէ արտօնութիւն խնդրող եւ այլերէ բողկացած կրօնական միաբանութեանց վերաբերեալ օրինագիծը։ Այդ տեսակ 61 միաբանութեանց աղերսագիրներու համար հաւաքական տասը օրինագծեր պատրաստուած են։ Միաբանութիւնները, իրենց հանգամանքին համաձայն՝ ուսուցանող, գթութեան յարկեր մատակարարող, ճարտարագործական, երկրագործական եւայլն, տասը դասակարգի բաժնուած են։ Կառավարութիւնը այդ 61 միաբանութիւններէն չորսին կամ հինգին համար միայն պիտի առաջարկէ տալ խնդրուած արտօնութիւնը։ Ատոնց երկուքը գթութեան յարկեր կը մատակարարեն. իսկ միւսները երկրագործութեամբ կ՚աշխատին եւ կամ Ափրիկէի մէջ կը գործեն։

—Նախարարապետ Պ. Քոմպ հետեւեալ նամակը ուղղեց Պըզանսոնի արքեպիսկոպոսին.—

«Ստացած տեղեկութիւններս կը հաստատեն թէ ձեր փոխանորդներէն մէկը՝ Լալիկան աբբան եպիսկոպոսարանները պտտեր է՝ հաւանութիւնը առնելու եպիսկոպոսութեան քանի մը անդամներուն «աղերսագիր» կոչուող այն յայտարարութեան համար, որ ծերակուտականներուն եւ երեսփոխաններուն ուղղուեցաւ 1901 յուլիս 1ի օրէնքին գործադրութեանը առթիւ։ Մասնաւոր օրէնքին 21րդ յօդուածը չէ արտօնած արքեպիսկոպոսները ու եպիսկոպոսները որ փոխանորդներ կարգեն. նաեւ կառավարութիւնը, անոնց անուանման հաւանելու պայմանով, անոնց թոշակը սահմանած է մի միայն ապահովելու իւրաքանչիւր թեմի վարչութիւնը, եպիսկոպոսական աթոռին վրայ բազմողին այդ առթիւ պէտք ունեցած օժանդակները տալու նպատակով։ Պ. Լալիկան, վերոգրեալ գրութիւնը Պըզանսոնէն դատ ուրիշ թեմեր պտտցնելով, իր պաշտօնավարութեան շրջանակէն դուրս չելլելու պարտաւորութեան դէմ թերացած է. նաեւ բոլորովին չեղած այն պաշտօններէն որոնց համար ստացած է Պետութեան հաւանութիւնը ու թոշակը։ Հետեւաբար պատիւ ունիմ ձեզ ծանուցանել թէ հրաման տուած եմ այսօրուընէ Պ. Լալիկանի անունը ջնջել հաշուետումարներէն, վասն զի ասկէ վերջը Պըզանսոնի երրորդ փոխանորդին թոշակը այն քահանային միայն կրնայ վճարուիլ, որ այդ պաշտօնին համար ընդունուի, ձեր կողմէ ներկայացուելով։ Հաճեցէք ընդունիլ եւայլն։»

[illegible] հետեւեալ շահեկան թղթակցութիւնը ստացած է զոր Բարիզի թերթերը կը հրատարակեն՝ լոկ իբրեւ հետաքրքրական բան մը.

«Վալտէմար իշխանին կինը՝ Մառի իշխանուհին, որ Օրլէանի հանգուցեալ Հանրի իշխանին քոյրն է, քանի մը օրէ ի վեր Բարիզ կը գտնուի։ Յայտնի է թէ Մառի իշխանուհին քաղաքական պաշտօն մը ունի ֆրանսական մայրաքաղաքին մէջ։ Օրլէանի գերդաստանին հետ ունեցած մօտիկ ազգականութեան շնորհիւ, պաշտօն ունի ազդեցութիւն բանեցնել Ֆրանսայի Խորհրդարանին միապետական կուսակցութեան վրայ, որպէս զի, Քոմպի դահլիճին նկատմամբ անոնց ունեցած ընդդիմութեան հակառակ, համոզէ զանոնք քուէարկելու վերջին անգամ Ֆրանսայի ու Սիամի միջեւ կնքուած դաշնադրութիւնը։ Իշխանուհին կարեւոր պատճառներ ունի իր պաշտօնին յաջողութեանը մասին մեծ փութաջանութեամբ աշխատելու, վասն զի իր էրիկը՝ Վալտէմար իշխանը եւ Տանիմարքայի արքայական ամբողջ գերդաստանը ահագին դրամագլուխներ ունին Ծայրագոյն Արեւելքի եւ մանաւանդ Պանքոքի պանքային մէջ։ Ինչպէս կ՚ըսէր ֆրանսական լրագիր մը, Ֆրանսայի միշտ անձնուէր իշխանուհիի մը կարծիքը չի կրնար աննկարեւոր նկատուիլ։ Պէտք է նկատողութեան առնել զայն երբ, ինչպէս ըրաւ, Քոբէնհակի ֆրանսական դեսպանին բերնով խորհուրդ կուտայ Ֆրանսայի կառավարութեան՝ այնքան խստապահանջ չըլլալ Սիամի նկատմամբ։»

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Միջերկրականին մէջ.— Հաղորդակցութիւններ ցամաքային Եւրոպայի հետ.— Նախարարական յայտարարութիւններ.— Անգլիա եւ Գերմանիա։

Լոնտոն, 23 հոկտ.— Այս իրիկուն Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ կառավարութեան ուղղուած կարգ մը հարցումներ բաւական շահեկանութիւն ունին։ Հարցուեցաւ թէ Անգլիոյ կառավարութեան այն քաղաքականութիւնը որ է իրաց վիճակը պահպանել Միջերկրականի մէջ, Ադրիական ծովուն համար ալ գործադրելի՞ է։ Արտաքին գործոց խորհրդականը պատասխանեց թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի թէ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլայ նոյն տեղը իրաց կացութիւնը փոխելու։

—Գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէն յայտարարեց թէ յուսալի է որ մօտերս մաքսային խորհրդակցութիւն մը կատարուի հարաւային Ափրիկէի զանազան գաղթավայրերուն միջեւ։

—Պ. Օսթէն Չէմպըրլէն յայտարարեց թէ Լոնտոնի եւ Բարիզի մէջ հեռաձայնի հաղորդակցութեանց սակացոյցը 1891 ապրիլ 1էն ի վեր կը գործադրուի։ Պելճիքայի հետ ալ հեռաձայնի նոր թել մը հաստատուած է եւ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուածին պէս, հաղորդակցութիւնները պիտի սկսին Լոնտոնի եւ Պրիւսէլի միջեւ։ Ըսաւ նաեւ թէ առ այժմ կարելի չէ հեռաձայնի թել մը հաստատել Լոնտոնի ու Պէրլինի միջեւ։

—Արտաքին գործոց խորհրդականը, պատասխանելով Պ. Կիպսըն Պօուլսի այն հարցումին թէ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ գաղտնի դաշնադրութիւն մը գոյութիւն ունի՞, յայտարարեց թէ 1900 փետրուար 1ին նոյն հարցումին համար տուած պատասխանէն աւելի մանրամասն բան մը չի կրնար ըսել։ Պ. Կիպսըն Պօուլս յայտարարեց թէ այդ պատասխանէն պէտք է հետեւցնել թէ դաշնադրութիւն մը գոյութիւն ունի։ Արտաքին գործոց խորհրդականը, ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով, ըսաւ թէ հարաւային Ափրիկէի մէջ Բորթուկալի ստացուածքներուն նկատմամբ անգլօ-գերման համաձայնութիւն մը եթէ գոյութիւն ալ ունենայ, բնականաբար պիտի չկրնայ անոր նկատմամբ տեղեկութիւն տալ։ Պ. Կիպսըն Պօուլս հարցուց թէ գերման կառավարութիւնը 1900 սեպտեմբերին ինչ պատճառներ մէջ բերաւ գրաւած ըլլալուն համար քանի մը գաւառներ պէլճիական Քոնկոյէն, գաւառներ զորս Լէօբոլտ թագաւորը 1894ին Մեծն Բրիտանիոյ տուած էր վարձքով, եւ թէ Մեծն Բրիտանիա յետոյ ձգած էր՝ Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ կողմէ եղած դիտողութիւններու վրայ։ Երեսփոխանը հարցուց թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի ընդունի՞ այդ գրաւումը։ Խորհրդականը պատասխանեց թէ գերման կառավարութենէն առնուած տեղեկութիւնները որ եւ է ակնարկութիւն չեն ըներ այդ կարգի միջադէպերու, թէ նոյն տեղերը անշուշտ կատարուելու վրայ է սահմաններու գծումը եւ թէ պատճառ մը չկայ հաւատալու որ անգլիական թեւարկութեան դրացի երկիրներուն վրայ Պելճիքայի ունեցած իրաւունքները վիրաւորուած ըլլան։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Մաքսային սակացոյցեր.— Կայսրը ու նախարարապետը.— Քաղաքական կացութիւնը.— Սամոայի խնդիրը։

Պէրլին, 23 հոկտ.— (Թայմզի հեռագիր).— Նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը, այսօր, Բոցտամ երթալով Վիլհէլմ կայսեր ներկայացաւ։ Չի կարծուիր, սակայն, որ մաքսային սակացոյցին առաջ բերած դժուարութիւնները նախարարական տագնապի մը կամ Խորհրդարանին անմիջական լուծմանը պատճառ ըլլան։ Քէօլնիշէ Ցայթունկ կը յայտարարէ թէ Ֆոն Պիւլով կոմսին հետ վերջերս տեսակցող անձերու բաժնին նայելով, յոյս կայ թէ միջոց մը պիտի գտնուի, յաղթելու ներկայ դժուարութեանց։ Վոսիշէ Ցայթունկ կ՚ըսէ թէ Ֆոն Պիւլով կոմսը տակաւին չի գիտեր թէ ինչ պիտի ընէ եւ այդ պատճառով է որ իր մտադրութեանց մասին բան մը չի յայտներ։

—Քաղաքական մեծ ուշադրութեան առարկայ կ՚ըլլայ այն կացութիւնը որ առաջ եկաւ՝ մաքսային սակացոյցին երկրորդ ընթերցման պահուն կառավարութեան ամենէն կարեւոր առաջարկութեանց մէկ քանիին մերժուելէն։ Ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է թէ շատ ծանր սխալներ գործուած են, բայց թէ նախարարութեան միակ ընելիքն է յարատեւել, քանի որ չուզեր խզուիլ մեծամասնութեան հետ՝ պահպանողականներէն ու կղերականներէն որոնց կը յենու սովորաբար։ Լրագիրներէն շատերը կը խօսին այն պարագային վրայ թէ որ եւ է պաշտօնական զեկոյց չէ եղած՝ Խորհրդարանը լուծելու մասին։

Նիւ-Եորք.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Շուէտի Օսքար թագաւորը որ իրաւարար կարգուած էր Սամոայի խնդրոյն համար Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց միջեւ ծագած վէճին, իր վճիռը արձակեր է, որ նպաստաւոր է Գերմանիոյ։

Պ. ՔԱՐՆԷԿԻԻ ՃԱՌԸ

Ամերիկեան գերակշռութիւնը.— Ցորդորներ՝ Եւրոպայի.— Դաշնակցութիւն մը։

Լոնտոն, 23 հոկտ.— Երէկ Սէնթ-Անտրիուի (Սկովտիա) մէջ կատարուեցաւ Պ. Անտրէ Քարնէկիի հաստատուիլը իբրեւ պատուակալ տնօրէն համալսարանին։ Մեծահարուստ ծերունին այդ առթիւ ընդարձակ ճառ մը խօսեցաւ աշխարհի մէջ ճարտարագործական եւ առեւտրական գերակշռութեան վրայ։ Ըսելէ յետոյ թէ իրաց նախկին վիճակը փոխուած է եւ թէ Ամերիկա նախաձեռնութեամբ, ճարտարագործութեամբ ու վաճառականութեամբ առաջնակարգ ազգ մը եղած է, հրաւէր կարդաց Վիլհէլմ Բ.ի որ իր ազդեցութիւնը բանեցնէ՝ եւրոպական Միացեալ Նահանգներ կազմելու, քաղաքական ու ճարտարագործական միութեան մը ձեւին տակ։ Ատով միայն, յարեց Պ. Քարնէկի, Եւրոպա պիտի կրնայ տիրել օտար հրապարակներուն եւ ետ մղել ամերիկեան արշաւանքը։ Վիլհէլմ Բ. կրնայ մեծ դեր մը խաղալ, ազատելով Եւրոպան իր վրայ ճնշող բեռէն՝ որ ամէն բան կը քանդէ ու կը ջլատէ՝ պատերազմի երկիւղով։ Պ. Քարնէկի պարզելով եւրոպական մեծ ազգերու կացութիւնը, ըսաւ թէ Անգլիոյ մէջ բոլոր դասակարգերը շատ անհոգ կերպով կ՚ապրին։ Հրաւիրեց Անգլիացիները որ քիչ խմեն ու ծխեն եւ հրաժարին իրենց ձիարշաւներէն, նաւարշաւներէն եւ այլն։ Պ. Քարնէկի Ֆրանսայի նկատմամբ ըսաւ թէ շատ հաւանական չի նկատեր որ իր վաճառականութիւնը շատ աւելցնէ եւ թէ իր ժողովուրդին չափաւորութեան ու առաքինութեանց շնորհիւ է որ իր դիրքը կը պահէ առաջնակարգ ազգերու մէջ։ Պ. Քարնէկի ըսաւ նաեւ թէ Անգլիոյ մէջ քսանըհինգ տարիէն պիտի սպառի երկաթի արտադրութիւնը եւ Ամերիկայի մէջ ալ 60-70 տարիէն։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ պայմանները Շանկայը պարպելու մասին.— Հերքում մը.— Աւարառութիւններ.— Ռուսիա զօրք կ՚ուզէ Բորթ-Արթուրէն։

Բէքին, 22 հոկտ.— Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի կողմէ առաջարկուած երեք պայմանները, Շանկայի մէջ ունեցած իրենց պահակազօրքերը ետ քաշելու մասին, գրեթէ նման են իրարու։ Այդ տէրութիւններէն իւրաքանչիւրը գրեթէ սապէս կը յայտարարէ.— Շանկայի գրաւումը եւ պարպումը միաժամանակ կատարուելով, այսուհետեւ կատարուելիք զինուորական գրաւման համար ալ նոյնը պիտի ըլլայ։ Չին պարտի յանձնառու ըլլալ ուրիշ ո եւ է տէրութեան չշնորհել ո եւ է քաղաքական, զինուորական, ծովային կամ տնտեսական առանձնաշնորհում Եանկ-Ցէի հովտին մէջ։ Տնտեսական առաւելութեանց մասին եղած պայմանները միմիայն կառավարութեանց համար գործադրելի պիտի ըլլան բայց ոչ անհատներուն։ Չին պարտի յանձնառու ըլլալ ո եւ է ուրիշ տէրութեան չթոյլատրել, որպէս զի ո եւ է կէտ գրաւէ Եանկ-Ցէի վրայ, որ գետին վրայ կը նայի, թէ՛ Շանկայի գետնիվերը եւ թէ գետնիվարը։ Ֆրանսա, իր առաջին պայմանին մէջ, նուազ յախուռն կերպով կը յայտարարէ թէ ասկէ ետքը կատարուելիք գրաւման մը պարագային կը վերապահէ իր գործելու ազատութիւնը։ Երկրորդ պայմանին մէջ ալ չի խօսիր տնտեսական առաւելութեանց վրայ։ Չին հոկտ. 15ի թուով պատասխանագրով մը, ուղղուած երկու դեսպանատուններուն, կը յայտնէ թէ կ՚ընդունի այդ պայմանները։ Հետեւաբար այս պայմաններով պիտի կատարուի Շանկայը պարպելու գործողութիւնը,

—Թօքիոյէն քաշուած հեռագիր մը կը հերքէ թէ Ճափոն եւ Ռուսիա բանակցութեանց սկսած ըլլան, առեւտրական դաշնագիր մը կնքելու համար։

—Շան-Հայ-Բուանի եւ Նիու-Չուանկի երկաթուղիին գծին երկայնքը աւազակներու կողմէ եղած աւարառութեանց պատճառաւ, որոնք բարեկարգութիւնը կը վրդովեն, Չին ստիպուեր է, մանչուրիական պայմանագրութեան համաձայն, կոչում ընելու Ռուսիոյ, որպէս զի այս վերջինը պաշտպանէ երկաթուղիի գիծը։ Ռուսական դեսպանատունը զօրք ուզած է Բորթ-Արթուրէն։

ԻՐԼԱՆՏԱ

Անկարգութիւններ Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Իրլանտական գործեր.— Առաջարկի մը մերժումը։

Լոնտոն, 23 հոկտ.— Նոր անկարգութիւններ պատահեցան այսօր Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Միշտ նոյն պատճառով կը մերժեն ժողովին մէկ նիստը նուիրել՝ իրլանտական գործերով զբաղելու։ Իրլանտացիները կը բազմապատկեն իրենց հարցումները։ Խօսքերով կը խեղդեն նախարարները։ Ատենապետը յայտարարեց թէ երբ հարցումի մը պատասխանուէր, առանց կանխագոյն ազդարարութեան ո եւ է հարցապնդում չպիտի ըլլար. անոր վրայ հարցադրութիւնը վերահաստատուեցաւ։ Իրլանտացի երեսփոխան Պ. Մաք Նէյլ առաջարկեց նիստը յետաձգել։ Ատենապետը ընդդիմացաւ յետաձգման առաջարկին։ Իրլանտացի ուրիշ երեսփոխաններ մեծ եռանդով ուժ տուին խնդրին, փոփոխակի ոտքի ելլելով իրենց նստարաններուն վրայ։ Ընդհանուր անկարգութիւնը ծայր աստիճանին հասաւ։ Պ. Ճոն Ռէտմընտ կը սպառնար, ատենապետին հետ վիճաբանելու համար, մինչ իրլանտացի երեսփոխանները եռանդագին կը ծափահարէին, իսկ Նախարարական կուսակիցները կը բողոքէին։ Պ. Ռէտմընտ վերջապէս լսելի ընել տուաւ իր ձայնը։ Ուրիշ իրլանտացի երեսփոխան մը թոյլտուութիւն ձեռք ձգեց յետաձգման առաջարկ մը ներկայացնելու, ի մեծ ուրախութիւն Իրլանտացիներուն։ Այդ առաջարկը, որ իրիկուան ներկայացուեցաւ ժողովին, 98ի դէմ 200 ձայնով մերժուեցաւ։

ՍՈՄԱԼԻԼԱՆՏ

Գնդապետ Սուէյնի հեռագիրը.— Իտալական ազդեցութեան շրջանակը.— Իտալիոյ գործակցութիւնը։

Լոնտոն, 23 հոկտ.— Գնդապետ Սուէյնի հեռագիրը, որ առանց մեծ կորուստի ետ քաշուիլը կը ծանուցանէր, անյապաղ Էտուարտ թագաւորին յանձնուեցաւ։ Լոնտոնի մէջ մեծ գոհունակութիւն կը յայտնուի։ Տէյլի Քրոնիքլի Հռոմի թղթակիցը կ՚ըսէ թէ Իտալիա մտադիր չէ մասնակցիլ Սոմալիներու դէմ ըլլալիք արշաւանքի մը, բայց անգլիական զօրքերը արտօնուած են մտնելու իտալական ազդեցութեան տակ գտնուող շրջանակին մէջ։ Այս մասին Հռոմէն հետեւեալը կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի.— «Ամենէն իրազեկ քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը հաւաստեն թէ Անգլիա Իտալիայէն չէ խնդրած իր աջակցութիւնը Սոմալիլանտի մէջ։ Եթէ այդպիսի խնդրանք մը կատարուէր, տարակուսելի էր որ լաւ ընդունելութիւն մը գտնէր ամենուն կողմէ, նոյն իսկ այն պարագային, երբ Մատմիւլա սպառնայ Պէնատիրի իտալական գաղթավայրին, հանրային կարծիքը Իտալիոյ մէջ՝ հակառակ ըլլալով գաղթային արկածախնդրութեանց։ Ինչ որ ամենէն աւելի ճշմարտանման է, սա է թէ պիտի փորձուի Հապէշիստանի Մենելիք թագաւորը համոզել, որպէս զի նոր արշաւանք մը ընէ Մատմիւլայի դէմ։ Նոյն իսկ կ՚ըսուի թէ բանակցութիւններ սկսած են այս մասին, որոնց կը մասնակցի Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը։» Քուրիէրէ Տէլլա Սէրա տեսակցութիւն մը կը հրատարակէ, զոր իր խմբագիրներէն մէկը ունեցեր է Սոմալիլանտի մէջ գաղթումի իտալական ընկերութեան տնօրէնին հետ։ Այս վերջինը յայտարարեր է որ Մատմիւլա չէ յարձակած իտալական գաղթավայրին վրայ։

ՀԵՌԱԳԻՐԻ ՄԸ ԳԻՆԸ

«Թայմզ»ին Բէքինի թղթակիցը.— Վերջին հեռագիրը.— Լուրի մը ծախքը։

Բարիզ, 23 հոկտ.— Բոլոր լրագիրները հրատարակեցին Թայմզին Բէքինի թղթակից տոքթ. Մորիսընի հեռագիրը (տե՛ս Արեւելքի երէկուան թիւը) որ շահեկան կերպով կը նկարագրէ Մանչուրիոյ վիճակը՝ ռուսական գրաւումէն ի վեր։ Այդ հեռագիրը մէկուկէս սիւնակ բռնած է Թայմզի մէջ։ Բէքինէն Լոնտոն հասած է քսաներկու ժամէն։ Այդ հեռագիրը որ երկու հազար երկու հարիւր բառ կը պարունակէ, տասնըչորս հազար ութ հարիւր յիսուն ֆր. արժած է Թայմզի խմբագրութեան, վասն զի Բէքինէն Լոնտոն, իւրաքանչիւր բառի գինն է 6.75 ֆրանք։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՃԱՇԿՈՅՈՒՄ.— «Երէկ իրիկուն, երկուշաբթի, Աւստրիոյ դեսպան Պարոն ֆոն Քալիչէ, Շուէտի դեսպան Սթէէնպօքի կոմսը եւ Ֆրանսայի դեսպանատան գործակատար Պ. Պաբսթ կայս. պալատ հրաւիրուելով ճաշեցին եւ յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՄԻՐԱՃ ԿԻՃԷՍԻ.— Պոլսոյ դատաւորին մէկ վճռագիրը որ կը ծանուցանէ թէ արաբական ներկայ Ռէճէպ ամիսը ուրբաթ սկսած ըլլալով, 27րդ չորեքշաբթի գիշերը՝ այսինքն այս գիշեր Միրաճ Կիճէսի է, Շէյխ-իւլ-Իսլամին մէկ պաշտօնագրովը մատուցուեցաւ Վեհ. Սուլթանին։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ այս գիշեր բոլոր մզկիթներու մինարէները, ըստ սովորութեան, կանթեղներով լուսազարդուին։

—Բոլոր նախարարները եւ կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնեաները, վաղը, կայս. պալատ պիտի երթան, Միրաճ Կիճէսիի առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ.— Տարտանէլ գտնուող օսմ. նաւարաժնին զինուորներէն 174 հոգի իրենց ծառայութեան պայմանաժամը աւարտած ըլլալով, Մախսուսէի Բարա շոգենաւով, երէկ գիշեր, Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեցին՝ Սեւ ծովի զանազան նաւահանգիստները ղրկուելու, ուրկէ իրենց ծննդավայրերը պիտի երթան։ Երէկ գիշեր կայս. մանաւոր թիկնապահ Չէրքէս Մէհմէտ փաշա նոյն շոգենաւը գնաց եւ Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները հաղորդեց. զինուորները երեք անգամ «Բատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին։ Մէհմէտ փաշա նաեւ հոգաց անոնց բոլոր պէտքերը։ Բարա երէկ գիշեր ճամբայ ելաւ դէպի Սեւ ծով։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, կայս. թիկնապահ Թալաթ պէյ մինչեւ Սեւ ծովի բերանը ընկերացաւ նոյն զինուորներուն։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Առողջապահական վարչութեան կողմէ նաւերուն տրուած առողջապահական անցագիրներուն վրայ սա ծանօթագրութիւնը կը նշանակուի. «Հոկտ. 12/25ին Կ. Պոլսոյ մէջ ժանտախտի դէպք մը պատահելով, վարակեալը նոյն օրը մեկուսացուած է։»

—Գավազի մէջ, առջի օրը, մեռնող հիւանդին անունն է Ժան Մորիաթիս որ Նազըճի փողոցը կը բնակէր։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Եգիպտոսի մէջ կիրակի օրը քոլերայէ 46 դէպքեր ու 40 մահեր պատահեցան։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ, երէկ իրիկուն, դեսպանատան Բուլաճըգ պահականաւով Լիվատիա ուղեւորեցաւ։ Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ նոյն պահականաւը երթալով, Վեհ. Սուլթանին կողմէ ողջերթ մաղթեց Պ. Զինովիէվի։ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմաններն ալ նոյն նաւը երթալով ողջերթ մաղթեցին։

—Խորհրդական Պ. Չէրպաչէվ դեսպանին բացակայութեանը միջոցին գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

ԿԱՐՄՐԱԽՏԻ ՇԻՃԱԴԵՂԸ.— Տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին բժիշկներէն դէր-գնդապետ Նուրի պէյ որ կայս. Իրատէով պաշտօն ունի ուսումնասիրութիւններ կատարել՝ Վիէննայի մէջ կարմրախտին դէմ տոքդ. Մօզէրի գտած շիճադեղին համար, Վիէննա ուղեւորեցաւ։ Տոքդ. Նուրի պէյ եւրոպական կեդրոններու մէջ զանազան հիւանդութեանց համար պատրաստուած շիճադեղերու մասին ալ քննութիւն պիտի կատարէ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ելմտական ճիւղին անդամ Ճէմալ պէյ որ երկու օրէ ի վեր հիւանդ էր, առջի գիշերը մեռաւ Երէնքէօյի իր քէօշկին մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր պիտի կատարուի։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Անգլիոյ ու Աւստրիոյ դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը գացին եւ յաջորդաբար տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուէր, Աթէնք վերադարձեր եւ Յունաստանի նախարարապետ ու արտաքին գործոց նախարար Պ. Զայիմիսի հետ տեսակցեր է։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը թէեւ իր հրաժարականը ղրկեց Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան, սակայն իր հրաժեշտի գիրերը տակաւին չստացաւ։ Մավրոկորտաթօ իշխանը որ երեսփոխան պիտի ընտրուի, հոկտ. 26ին Աթէնք պիտի ուղեւորի։

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼԻ ԴԻՒԱՆԸ նկատելով որ Լէվանթ Հէրըլտ ու Մոնիդէօր Օրիանթալ չաբաթ օրուան իրենց թիւին մէջ կարգ մը հրատարակութիւններ ըրած են, առանց նկատողութեան առնելու դրաքննիչին դիտողութիւնները, ազդարարեց անոնց արտօնատէրերուն թէ իրենց այդ ընթացքը եթէ կրկնեն, ծանր պատիժներու պիտի ենթարկուին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը Լորէլէյ պահականաւով Սէլանիկ ու Հալէպ ուղեւորեցաւ, զբօսական պտոյտի համար։

—Գերմանիոյ դեսպանատունը, երէկ, Թարապիայէն Այազ փաշա փոխադրուեցաւ։

Պ. ԿՎԻՆՆԷՐ.— Տոյչէ Պանքի տնօրէն եւ Անատոլուի երկաթուղիին վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Կըվիննէր, առջի օրը, Պոլթանճիի մէջ ճաշի հրաւիրուեցաւ նոյն երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէնի օգնական Պ. Հիւկնէնի կողմէ։ Երէկ առտու Պ. Կըվիննէր եւ Պ. Հիւկնէն մասնաւոր կառախումբով մը Պոլթանճիէն ճամբայ ելան, պտոյտ մը կատարելու Անատոլուի երկաթուղիի գիծին վրայ։

ՖՈՆ ՏԻՐԻՆԿ ՓԱՇԱ ուսուցիչ կարգուեցաւ Քիլի համալսարանին մէջ մորթի հիւանդութեանց։ Ֆոն Տիրինկ փաշա այդ լուրը առնելուն, հրաժարեցաւ Գասթէմոնիի ու Պրուսայի նահանգներուն մէջ ափրոդիտեան ախտին առաջքը առնելու մասին ունեցած պաշտօնէն։ Ֆոն Տիրինկ փաշա, քիչ օրէն, Գերմանիա պիտի ուղեւորի իր կնոջը հետ։

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Վիէննայի համալսարանէն Մուզիլ բրոֆէսէօրը որ Արաբիոյ անապատին մէջ արաբական պալատներուն դղեակը գտած էր, երկրորդ խուզարկութիւն մըն ալ կատարած ըլլալով, ծանուցեր է Վիէննայի գիտական կաճառին թէ երկրորդ շէնք մըն ալ գտած է որ Ամրայի դղեակէն շատ փոքր է։ Բրոֆէսէօրը յայտներ է նաեւ թէ Վատի-էլ-Արապէն մինչեւ Կարմիր ծով, ամբողջ երկրին քարտէսները պատրաստած է՝ հոն գտնուած բոլոր աւերակներուն յատակագծերովը։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Առջի օրը եւ երէկ Կ. Պոլիս բերուած ցորեններն են 31,000 քիլէ Անատոլուէն եւ 1000 ալ Ռումէլիէն։

—Մարսիլիայէն 200 պարկ ալիւր բերուեցաւ Կ. Պոլիս։

—Գերմանիոյ շաքարի գործարանները որոշեցին 50 բֆէննիկ աւելցնել շաքարի իւրաքանչիւր կենդինարին գինը։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ կը գրեն թէ Անգլիոյ ելմտական նախորդ նախարար Սըր Մ. Հիքս Պիչ, Ֆրանսայի նախկին նախագահ Պ. Քազիմիր Բէրիէ եւ նախորդ նախարարապետ Պ. Վալտէք-Ռուսօ, այս ձմեռ, Եգիպտոս պիտի այցելեն։

ՍԸՐ ՀԱՄԻԼԹԸՆ ԼԱՆԿ, Լէտի Լանկ ու աղջիկները, երէկ, Կ. Պոլսէն մեկնեցան Արեւելեան ճեպընթացով։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ նաւահանգիստին ու քարափին առժամեայ ընդունելութիւնը կատարուելու համար, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը յանձնաժողով մը կազմեց՝ հանրօգուտ շինութեանց տնօրէն Հայտար պէյի նախագահութեամբ։ Այդ յանձնաժողովին անդամներն են նոյն նախարարութեան մասնագէտներու Խորհուրդին նախագահ Սէրվիչէն էֆ., քարափներու գոմիսէր Արսլանեան Գէորգ էֆ. եւ այլն։

ՍԷՄԼԻՆԻ նահանգէն մետաքսի նման բոյսի մը հունտերը բերել պիտի տրուին, օսմ. միւս նահանգներուն մէջ ալ անոր մշակութիւնը ընդհանրացնելու։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ նոր սակացոյցը որ անցեալ յունիսէն գործադրուեցաւ, գոհացուցիչ արդիւնք մը տուած է, վասն զի, Հիճազի, Եէմէնի ու ափրիկեան Տրիպոլիսոյ հաշիւները մէջը չըլլալով, նախորդ տարուան յունիսին հետ բաղդատմամբ այս տարի 11 ոսկիի տարբերութիւն տեսնուած է։ Ուստի ծանուցուեցաւ ամէն կողմ որ հեռագրական այդ սակացոյցին գործադրութեանը համար մեծ ուշադրութիւն ըլլայ։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ գրուեցաւ՝ հրաման տալ բոլոր խանութպաններուն որ ալիւրներու եւ այդ կարգի ուտելիքներու վրայ միշտ գոց [illegible], որպէս զի փողոցի փոշիներէն, մուկերէն եւ ուրիշ աղտեղութիւններէ զերծ ըլլան. նաեւ իբրեւ նմոյշ ցուցադրուածներն ալ ապակեփեղկերու մէջ դրուին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Այտընի երկաթուղիին գիծին վրայ Աթա եւ Տինար անուն տեղերը, ուրբաթ գիշեր, երկրաշարժի զօրաւոր ցնցումներ զգացուեր են։ Ժողովուրդը, երեք տարի առաջուան ցնցումները յիշելով, բաւական ահ ու դողի մատնուեր է, բայց ցնցումները բարեբաղդաբար վնասակար հետեւանք մը չեն ունեցած։

—Քաշկարի մէջ պատահած երկրաշարժին զոր ժամանակին ծանուցինք 5 հազար ութ հարիւր հոգի մեռեր են։ Հիւսիսային կողմը քանի մը գիւղեր անյայտ եղեր են ահագին ճեղքուածքներու մէջ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին զինուորական ճիւղէն, այս տարի, տասնըվեց ուսանողներ դեղագործի վկայական ստացան՝ տեղակալի աստիճանով։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ ու շրջակաները թէեւ վերջերս անձրեւ տեղալ սկսած է, սակայն Սէրայքէօյէն անդին երաշտութիւն կը տիրէ, մտահոգութիւն պատճառելով երկրագործներուն։ Պուրտուրի եւ Սբարթայի կողմերն ալ նոյն վիճակը կը տիրէ։

—Իզմիրի մօտերը՝ Քիլիզման գիւղին մէջ, անցեալ շաբթու, ընկոյզի խոշորութեամբ կարկուտ տեղացեր է։

ԱՆԱՏՈԼԸԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը մեզ կը հաղորդէ իր 41րդ շաբաթուան հասոյթը, որ Հայտար փաշա-Էնկիւրիի գծին համար (578 քիլօմէթր) իւրաքանչիւր քիլօմէթրին եղած է 18,811 ֆր. Նախորդ տարիէն 3,276 եւ միւս շաբաթներէն 2,137 ֆր. աւելի։ Էսկիշէհր-Գօնեայինն ալ (455 քլմթր.) 11,770, նախորդ տարիէն 5,339 եւ միւս շաբաթներէն 1,782 աւելի։

ՄԻՏԻԼԼԻԻ մէջ, անցեալ օր, սաստիկ փոթորիկ մը ծագելով, շատ մը ձիթենիներ արմատախիլ եղեր են։

ՍՈՖԻԱՅԻ մէջ գողերը տեղւոյն քաղաքապետութեան պաշտօնարանին դրամարկղը բանալով, 6,500 ֆր. գողցեր են։ Արկղակալի օգնական Սըաս Վէլիչքով իբրեւ կասկածելի ձերբակալուեր է։

ԲԵՐԱՅԻ Թաղապետութեան յուլիս ու օգոստոս ամիսներուն Թանզիֆաթի տուրքին հասոյթը, անցեալ տարուան նոյն ամիսներուն հետ բաղդատելով, 31,363 ղրշ. աւելի եղած է։

ՍՊԱՆԻՈՅ կառավարութիւնը Իզապէլ Լա Քաթոլիք պատուանշանին հրամանատարութեան աստիճանը տուաւ ոստիկանութեան քննիչ Լըֆուլոն էֆ.ի։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Հոկտ. 7էն 13 կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 188 որոնց 9ը՝ թիֆոյէ, 4ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 10ը՝ ենչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան ախտերէ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ Էքբոռե շոգենաւը որ անգլիական Սէքլա շոգենաւին զարնուելէն վնասուելով Ախոր Գաբուի առջեւ տարուած էր, մասամբ նորոգուած է եւ նաւահանգիստ պիտի բերուի բոլորովին նորոգուելու համար։ Ապրանքներուն գրեթէ կէսը վնասուած է. միւս կէսը Քաաքոռէ շոգենաւով պիտի փոխադրուին։

ԿԱՏՂԱԾ ԵԶ ՄԸ.— Անցեալ օր Մուտանիայէն եկող շոգենաւ մը Ղալաթիոյ քարափը հանեց կարգ մը անասուններ, որոնց մէջ կը գտնուէր նաեւ եզ մը որ յանկարծ խրտչելով սկսաւ Թոփխանէի կողմը վազել, փողոցէն անցնող դարձողները բնականաբար մէկ կողմ քաշուեցան, բայց Քսէնոֆոն անուն տղայ մը չկրնալով ժամանակին փախչիլ, եզը իր եղջիւրներուն մէկ հարուածովը զայն անդին նետեց եւ խեղճ տղան վախէն ու զգացած ցաւէն մարեցաւ։ Եզը ճամբան կը շարունակէր՝ բոլոր անցորդներուն վախ ազդելով։ Թոփխանէի մէջ Պոմոնթիի գարեջրատան մթերանոցը մտաւ եւ հոն բաւական ապակիներ ու շիշեր կոտրեց. յետոյ մթերանոցէն դուրս ելլելով, դարձեալ սկսաւ վազել։ Հոն գտնուող բեռնակիր մը եզին յարձակումէն ազատելու համար ծովը նետուեցաւ, սակայն նոյն միջոցին մաքսատան քննիչներէն Րայիֆ պէյ ըեվոլվէր մը հանելով, սանդուխի մը վրայ ելաւ եւ կատղած անասունին վրայ չորս հարուածներ պարպեց, եւ եզը վերջին անգամ մըն ալ անցորդ մը գետին գլորելէ ետքը, ինք ալ գետին փռուեցաւ անկենդան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ երգեցիկ սրճարաններէն մէկին մէջ, երէկ գիշեր, ոճիր մը գործուեցաւ։ Ոստիկանները իմանալով հոն փութացին եւ տեսան թէ սրճարանը տակնուվրայ էր. լամբարները մարած էին. հոն գտնուողներու շատերը վախերնուն ապաստանած էին սեղաններու տակ եւ ոմանք ալ վիրաւորուած էին։ Դրան մօտ մարդ մը անկենդան փռուած էր։ Կատարուած քննութեամբ հասկցուեցաւ որ Ապտուլլահ, Մէհմէտ, Օսման, Մուսթաֆա ու Հիւսէյին անուն մավոնաճիներ սեղանի մը առջեւ բոլորած կ'արբենային. ուրիշ սեղանի մը շուրջը մակուկավար Իսմայիլ Հագգը, Ըրրտվան ու Հիւսէյին նստած էին։ Սպասուհիներու շինծու հըրապոյրները եւ նուագածութիւնը գլուխները աւելի տաքցուցած ըլլալով, մակուկավար Իսմայիլ Հագգը տեղէն ելեր եւ մավոնաճիներուն հայհոյեր է. ասոր վըրայ երկու խումբը իրարու խառնուեր, լամպարները մարեր եւ վերջապէս փոթորիկը ծագեր է։ Այդ միջոցին Իսմայիլ Հագգը դաշոյնով զարկեր է Մէհմէտը ու Ապտուլլահը։ Ոճրագործը փախաւ դաշոյնը ձեռքը, բայց ճամբան ձերբակալուեցաւ. նաեւ միւսները որոնց ամէնքն ալ պահականոց տարուեցան։ Մեռնողն է Ապտուլլահը։ Թուրք լրագիրները ուշադրութիւն կը հրաւիրեն թէ՛ այդ երգեցիկ սըրճարանին եւ թէ Միւզէվիր Բօսթիի ու Զորպա Եանիի երգեցիկ սրճարաններուն վրայ, ուր միշտ այդ կարգի կռիւներ կը պատահին։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Ղալաթիոյ Վոյվոտայի հին պահականոցին մօտ ժամագործ Վասիլաքիի խանութը, առջի գիշերը, գողեր մտան դրամարկղը խորտակելու, բայց Վասիլաքի որ նոյն միջոցին բացակայ էր, վերադարձած ըլլալով, չարագործները տարճանակով սպառնալիք ըրին որ ձայն չհանէ եւ առանց բան մը գողնալու փախան։ Ատոնք կէսը գտնուած պարապ խանութը մտած եւ վերի յարկէն անցած էին ժամագործին խանութը։ Դրամարկղին մէջ չորս հարիւր ոսկինոց ժամացոյցներ ու գոհարեղէններ եւ երեսուն ոսկի կան։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ չարագործները երեւան հանելու համար։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Լէօնիտասի խումբը մայրաքաղաքէս մեկնած ըլլալով, վաղը իրիկուընէ սկըսեալ, Guintini եւ Ramirezի տնօրէնութեամբ Սիրքի մեծ խումբ մը, որ 60 արուեստագէտներէ եւ 20 ձիերէ կը բաղկանայ, իր ներկայացումներուն շարքը պիտի սկսի Բերայի Սիրքին մէջ։ Բուն Սիրքի խաղեր ու փորձեր պիտի կատարուին համբաւաւոր արուեստագէտներու միջոցաւ, որոնց մէջէն յիշենք երեք Ժիւլիէնները, աշխարհիս ամէնէն ճարտար լարախաղացները, երեք Շարօնները՝ էքիլիպրիսթ, երեք Ծօրճէսքուները՝ պարիսթ, երեք Ռոծծաները՝ իրենց արտակարգ նուագածութեամբ, ինչպէս նաեւ աղուոր ու շնորհալի ձիամարզիկներ։ Ասկէ զատ՝ պարեր ու կատակերգութիւններ պիտի ներկայացուին։ Այս այլազան ու ճոխ յայտագրով՝ անշուշտ Բերայի Սիրքը փայլուն յաջողութիւն մը պիտի գտնէ եւ հասարակութիւնը պիտի փութայ քաջալերել Պ. Ռամիրէզը եւ ընկերակիցը, որոնք ո եւ է ջանք չեն խնայեր, գոհացում տալու համար թատերասէրներուն եւ զբօսասէրներուն։

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՊՍԻԷՆ

214ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ 3 % ՏՈԿՈՍԱԻՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

15 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1902

104,368 թիւը 100,000 ֆրանք շահած է

Հետեւեալ 25 թիւերը 1000ական ֆր. շահած են

4,633	130,852	165,679	255,359	308,669
7,603	154,878	173,393	273,816	352,953
54,702	158,061	173,977	286,091	361,849
105,470	158,178	179,414	289,966	374,830
119,651	163,404	251,999	291,319	394,357

Վճարումը պիտի կատարուի 1902 նոյեմ. 1էն սկսեալ։

Եգիպտոսի մէջ վճարումները կը կատարուին՝ Գահիրէի մէջ Ընկերութեան կեդրոնատեղիէն եւ Աղեքսանդրիայի մէջ Քրէտի Լիոնէի դրամատունէն։ Կ. Պոլսոյ եւ Իզմիրի մէջ՝ Քրէտի Լիոնէի դրամատուններէն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը երթալով, նախագահեց Գարակէօզեան Ցանձնաժողովին նիստին։ Ցանձնաժողովի անդամները ամէնքն ալ ներկայ էին, բաց ի Զարեհ էֆ. Տիլպէրէ։ Ցանձնաժողովը Գարակէօզեան որբանոցի շինութեան եւ կալուածի գնման մասին հարկ եղած խորհրդակցութիւնները կատարեց, բայց դեռ վերջնական կարգադրութեան մը չէ յանգած։ Վերջնական կարգադրութիւնը կատարուելէն յետոյ արդիւնքը պիտի հաղորդուի Քաղաքական Ժողովին։

—Ցանձնաժողովի նիստէն յետոյ Ս. Պատրիարքը Պատրիարքարան կ'երթայ։

—Բերայի Աւագերէց Մկրեան Տ. Հայրը երէկ հեռագիր մը ուղղելով Երուսաղէմ՝ շնորհաւորեց Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոս Տ. Սահակ Սրբազանը, իր ընտրութեանը առթիւ։

— Պատրիարքարանի շրջանակներուն, ինչպէս նաեւ Երուսաղէմատան մէջ կը կարծուի թէ Երուսաղէմի լուսարարապետութեան պաշտօնը պիտի յանձնուի Տ. Եղիշէ վարդապետ Չիլինկիրեանի, եթէ Տ. Սահակ Սրբազան ընդունի Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական պաշտօնը։

—Ռուսահայ մամուլը այս պահուս զբաղած է կարեւոր կտակի մը խնդրով։ Այսպէս վերջերս Տ. Դիւտ քահանայ Աղանեանց իր գրական հանդէսին մէջ՝ երբեմն յաւելուած՝ անգամ թերթի վրայ կարգ մը բացատրութիւններ տուած է Զաքար Ղազախեցի կտակին վրայ, որուն տրամադրութիւններն ալ առաջ բերուած են։ Կտակը բաղկացած է 10 յօդուածներէ եւ զանազան հայ բարեգործական հաստատութեանց համար ալ բաժին հանուած է։ Այդ բարերար կտակատորին մահը պատահած է 1888 նոյեմբ. 12ին։ Կտակը գրուած եւ վաւերացուած է 1888 թուին սեպտ. 29ին՝ նօտարի ձեռքով։

—Այսօրուան Թուրք լրագիրները Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութիւնը ծանուցանելով՝ նորընտիր Կաթողիկոսին կենսագրութիւնը հրատարակած են։ Նոյնպէս երէկուան Մոնիթէօր Օտտոմանը իր թղթակցին ստացած հեռագիրը հրատարակած է, ընտրութեան պարագաները ծանուցանող։ Մոնիթէօր հրատարակած է նաեւ Խապայեան Սրբազանի կենսագրականը՝ համակրական տողերով։

—Ասկէ առաջ գրեցինք թէ Համի Աթոռէն բաժնուած եւ անկախ Եկեղեցի կազմած Լէհեր դիմում ըրած են Ամերիկայի Առաջնորդին, իրենց քահանաներու ձեռնադրութեան համար։ Սարաճեան եպիսկոպոս առաջին անգամ պատասխան առած չըլլալով կրկին դիմում ըրած էր Էջմիածին։ Ս. Հայրապետը, այս անգամ, ի պատասխանի կոնդակ մը ղրկած է, որով կ'արտօնէ այդ քահանաներուն ձեռնադրութիւնը, բայց կ'ուզէ կանխաւ գիտնալ թէ Համի Եկեղեցիէն բաժնուելնէն յետոյ ո՞վ պիտի ընդունին իբր պետ իրենց Եկեղեցիին եւ թէ այսուհետեւ պիտի շարունակեն իրենց եպիսկոպոսներու ձեռնադրութիւնը ընդունիլ Էջմիածնէն։ Սարաճեան եպիսկոպոս ստանալու համար Ս. Հայրապետին պահանջած տեղեկութիւնները, Նիւ-Եորք հրաւիրած է դիմում ընող Լէհերու եպիսկոպոսցուն, որուն հետ եղած բանակցութեան արդիւնքը պիտի հաղորդէ Ս. Հայրապետին։

—Անցագրատան դիւանի տեսուչ Սեպուհ էֆ. Բլտեան անկողնի կը ծառայէ։

—Ակնի Առաջն. Տեղապահի պաշտօնը հաստատող հրամանագիրը յանձնուեցաւ Պատրիարքարան։

—Պիլէճիկի Առաջն. Փոխանորդ Տ. Գրիգորիս վարդապետ Պալաքեան թեմական այցելութեան ելած է եւ հիմա կը գտնուի Ասարլըգ գիւղը, ուրկէ 15 օրէն պիտի վերադառնայ Պիլէճիկ։ Աֆիոն Գարահիսարի հրկիզեալներուն համար նպաստ հաւաքեր է գիւղերուն մէջ. կը յուսացուի որ 25 ոսկիի հասնի այդ գումարը։ Իր վերադարձին՝ Պատրիարքարան պիտի ղրկէ զայն։

—Ս. Պատրիարքին քարոզին մէջ, զոր երէկ հրատարակած էինք, սխալ մը սպրդած է։ Սահակ եւ Մեսրոպ ունեցած են, առաջինը 60 եւ երկրորդը 40 աշակերտ, թիւ մը որ երէկուան թերթին մէջ չափազանցուած էր սխալումով մը։

—Մուշէն կը գրեն մեզ սեպտ. 30 թուով,— «Ամսոյս 21ին Ս. Կարապետի Ժառանգաւորաց-որբանոց վարժարանին նորընտիր տնօրէն դաստուն, Վարժապետեան Տիգրան էֆէնտին, հոս եկաւ Պատր. Փոխանորդ հօրմէն դպրոցապատկան հրահանգներ ստանալու համար։

—«Պատր. Փոխանորդ հայրը մտադիր է ի մօտոյ Պուլանըգի վիճակին այցելութիւն մը տալ եւ ի մօտոյ զարժանը տնօրինել կրօնական, մանաւանդ ամուսնական այն կարգ մը արտառոց զեղծումներու մասին, որոնք խիստ շատցած են։

—«Մուշի ազգ. վարժարաններու միացման հարցը Առաջնորդարանի գրասեղանին վրայ նիւթ է նորէն։ Կարգ մը քաղաքներու մէջ կրթութեան համակեդրոնացման դրութիւնը, իր չնչին ու մէկէ աւելի օգտակար առաւելութիւնները ունի. ըստ այսմ շնորհաւորութեան արժանի է գաղափարը՝ զոր իրագործելու ձեռնամուխ եղած են վարչական ժողովները եւ Նախագահ հայրը։ Փափաքելի է սակայն որ լուրջ ուշադրութիւն մը ընծայուի հիմնարկէքին, զի մի գուցէ ապագայ դժուարութիւններն արգելք ըլլան գործին յարատեւութեան։ Մուշի համար վարժարաններու միութիւնը անհրաժեշտ հարկ մըն է եւ Կեդրոնականի մը հաստատութիւնը ու գոյութիւնը պիտի գայ մասնաւորապէս լեցնել այժմու կրթական թերին։ Փա՛ռք Աստուծոյ ուսուցիչ չպակսիր։ Նոյն տնօրէնի մը եւ կամ վարժուհիի մը պէտքն ալ զգալի կը նկատուի, կարեւոր, անթասիր եւ ծանօթ անձի դիմելու է եւ ոչ թէ այնպիսիներու որոնք արդէն Մուշի մէջ տեսուչ հանգամ թողլով հանդերձ, իրենց արդի պաշտօնատեղիին մէջ ալ ասկէ առաջ եւ հիմա նպաստաւոր վկայութիւններու երաշխիք չեն ընծայած։ Վարժարաններու միութեան խնդիրը դեռ չէ գտած իր լուծումը. հրաւիրուած տնօրէնին ու իր ամուսին վարժուհին չեն եկած ու շատ լաւ ալ ըրած են, զի անոնք որ ծանօթ էին Մշեցիներուն եւ մանաւանդ ուսուցչական խումբին, երբեք չպիտի կարողանային հոն պաշտօնավարել. այս առթիւ կ'ուրախ բողոքագիրներ տեղացին Առաջնորդարան. հաճութեամբ պիտի արձանագրենք դպրոցներու միութեան յաջող ելքը եւ ուղիղ ուղով պիտի հետեւինք անոր յառաջդիմական քայլերուն։»

Ս. ՓՐԿԻՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Վանեան էֆ. Ս. Կիւլպէնկեանի ի Լոնտոն ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.— Գրիգոր էֆ. Ստեփանեան 108, Սարգիս էֆ. Կիւտէնեան 108, Մկրտիչ էֆ. Պետրոսեան 108, Սարգիս էֆ. Փէթոեան 108, Արշակ էֆ. Կիւլպէնկեան 108 ղրուշ։

—Հանգուցեալ Օր. Արուսեակ Ո. Կիւմիւշեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 ղրուշ նուիրած են Հիւանդանոցիս Կէտիկ Փաշայի Ամերիկեան վարժարանի ուսուցչուհիները եւ աշակերտները։

* * *

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ անցեալ սեպտ. ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—Ունճեան էֆ.ի Փաշա Լիմանի աղօրիքի գանձանակէն 925.75, Կէօլճուգի բարեսէր ազգայիններէ Պիլէճիկի Առաջնորդական Փոխանորդ Հօր միջոցաւ 864, Տիկին Կիւլիւնքա Ս. Ասլանեան ի Վիէննա վերմակի եւ անկողնի գնման համար 357, Տոքթ. Խնդիրեան էֆ. սեպտ. ամսական 216, Ցակոբ էֆ. Կարապետեան Էսկիշէհր, ձեռամբ Ստեփան էֆ. Աստարճեանի 216, Սիմոն էֆ. Ալթունեանի վաճառատան առանին գանձանակէն 204, Աւետիս Պարտիզպանեան եւ Անդրանիկ Աղամեան էֆէնտիներու վաճառատան առանին գանձանակէն 125, Երուանդ էֆ. Հիւսիսեան ի Ն. Գարահիսար 108, Գրիգոր էֆ. Փափազեան Եոզկատցի 108, Բարեսէր ոմն երկար ճամբորդութեան մը համար, ձեռամբ Սեբոբէ էֆ. Թագւորեանի 100, Բարեսէր ոմն 100, Բարեսէր ոմն Էսկիշէհր, ձեռամբ Ստեփան էֆ. Աստարճեանի 95, Ցարութիւն եւ Ցակոբ էֆ. Ալթըբարմաքեանի վաճառատան առանին գանձանակէն 61.75, Միհրան էֆ. Պալըգսար Խորովեան խնդրոյ մը առթիւ 54, Խաչատուրեան էֆ. Թաչճի օղլու 54, Ցակոբ էֆ. Տէր Գէորգեան ի Սիվրիհիսար իր հօրը մահուան առթիւ 54, Ալիքսան էֆ. Թոփալեանի վաճառատան առանին գանձանակէն 42, Ցարութիւն էֆ. Համբիկեան իւղագին 40, Աստուածատուր էֆ. Մէրճիմէկճեանի վաճառատան առանին գանձանակէն 28.75, Հաճի Անդրանիկ էֆ. Եղիաեան Տէվրէկցի ձեռամբ Լեւոն էֆ. Բանիկեանի 20, Ցակոբ էֆ. Բարաղամեան Ագշէհիրցի 20, Գ. Մ. Ճէնազեան էֆ. 20, Սերոբէ էֆ. Նավրուեան 20, Զարեհ էֆ. Եուսուֆեան իւղագին սեպտ. ամսոյ 20։ Ընդ. ամէնը 2853.25 ղրուշ։

Գրիգոր էֆ. Էրմէնեան 1 ոչխար, Ցակոբ էֆ. Սինանեան 1 ոչխար, Առաքել էֆ. Սինանեան 2 ոչխար, Խաչատուր էֆ. Էսկիեան 1 ոչխար, Գասպար էֆ. Գրիկեան 35 քաշ կաշի, Տօքթ. Մոնճէրի 141 կտոր բժշկական գրեանք, Հրանտ էֆ. Մամուրեանի ձեռամբ 10 հատ առեւտրական-տնտեսական աշխարհագրութիւն Կ. Ս. Թուխմանեանի՝ նուէր հեղինակէն, Բարեսէր ոմն 1 կռօսս կօչկի ներկ, Բարեսէր ոմն 2 քաշ ձէթ, Տիկին Տիրուհի Աստուրեան 1 քօրնիշ եւ 8 կանգուն թել։ Սեպտեմբեր ամսոյ մէջ սիկառի թղթի հասոյթը 1700 ղրուշ եղած է։

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութիւն կը յայտնէ նաեւ հետեւեալ սափրիչ արհեստաւորաց որք իրենց բարի սովորութեան համեմատ այս ամսոյ մէջ եւս Հիւանդանոցս այցելելով անձնուիրաբար ածիլած են պառապարեալները, որք են՝ Բարմաք Գաբուէն Մ. Ցակոբ Աղա Խըրխըրեան, Պալի Փաշայէն Արմենակ Աղա Խըրխըրեան, Գում Գաբուէն Աղաճան եւ Փիլիպոս աղայք, Սամաթիայէն Ալիքսան աղա Զարքճեան, Համբար աղա Ցարութիւնեան եւ Համբար աղա Հալէպլեան։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր	Վ. Ատենապետ
Գ. Մ. ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ	Գ. Ի. ԷՎՐԷՆԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Արբոյ ծածկանունով կարգ մը գիտողութիւններ հրատարակած էիք ձեր 26/9 հոկտեմբերի թիւին մէջ, իմ առ Ս. Հայրապետն գրած նամակին դէմ։ Որպէս զի մի գուցէ իմ լռութիւն սխալ թարգմանուի, կը փութամ միանգամ ընդ միշտ ծանուցանել որ իմ անփոփոխ սովորութիւնն է անանուն կամ ծածկանունով գրուած որ եւ է ամբաստանութեան վրայ արհամարհանօք նայիլ իբրեւ զրպարտիչ մարդու գործ. վասնզի ճշմարտախօսն եւ ուրիշի դէմ իրաւամբ ամբաստանութիւն ընելու քաջութիւն ունեցող մէկը՝ իր ըրած ամբաստանութեանց տակ իր անունը դնելէ չի խորշիր, ի բաց առեալ երբ նա վերոյիշեալ բարի յատկութիւններէն զուրկ ըլլայ, եւ ի սրտէ համոզուած ըլլայ թէ իր գրուածները ստութիւն եւ զրպարտութիւն կը պարունակեն, որ դրօշմով կնքած է իր յօդուածը յիշեալ անյայտ եւ անծանօթ Արբոյն։

Թ. ՔՀՆՑ. Տ. Թ. ՋՈՒՂԱՅԵՑԻ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՊԷՐԼԻՆ, 27 հոկտ. — Նորs Տոյչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ շատ սիրալիր կերպով կ'ողջունէ Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանի Պէրլին ժամանումը։ (Մեր հրատարակած Բորէնհակի երէկուան հեռագիրը սխալ է։ Պէրլին ուղեւորողը ոչ թէ Գերմանիոյ, այլ Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանն էր.—Ծանօթ. Գործակալութեան)։ Նոյն թերթը կ'ըսէ թէ կայսրը ու գերման ազգը կը փափաքին որ իշխանը հաստատուի իր այն համոզումին մէջ թէ Գերմանիա հաստատապէս կ'ուզէ Տանիմարքայի հետ բարեկամական յարաբերութիւնները պահպանել՝ երկու երկիրներուն օգտին համար։

ՎԻԼՏՊԱՐՔ. — Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանը կէսօրին հոս հասաւ։ Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր, կայսր. իշխաններուն եւ զօրավարներուն կողմէ։ Կայսրը եւ Տանիմարքայի իշխանը, սիրալիր ողջոյններ փոխանակելէ ետքը, միասին պալատ գացին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Տէվէթ զօրավարը, շաբաթ օրը, Հարաւային Ափրիկէ պիտի ուղեւորի։

—Պոթա ու Տըլարի մտադիր են Ամերիկա այցելել։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ. — Լորտ Քիչնէր հոս հասաւ։ Այցելութիւն տուաւ Խտիվին եւ յետոյ Գահիրէ ուղեւորեցաւ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 27 հոկտ. — Էտուարտ թագաւորը, թագուհին եւ արքայական ամբողջ գերդաստանը աչքէ անցուցին հարաւային Ափրիկէէն վերադարձած չորս հազար զինուորներ։ Թագաւորը ու թագուհին խանդավառութեամբ ողջունուեցան։

ՓԱՐԻԶ. — Բորթուկալի տան Բարլոս թագաւորը, որ սաստիկ հարբուխ ունէր, բոլորովին առողջացաւ։

—Սեղանաւոր Պուլէն, որ հինգշաբթի օրը դատական պաշտօնարանէն ելած ատեն իրեն ընկերացող երկու ոստիկաններու ճաշ մը տալէ ետքը փախած էր, այսօր ձերբակալուեցաւ Պա-Բոլոմիի մէջ։

ՎԻԷՆՆԱ. —Ցունաստանի թագաւորը, այսօր, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետ։

ՊՐԻՒՍԷԼ. — Պելճիքայի Ծերակոյտին ու Երեսփ. Ժողովին նստաշրջանները պիտի վերաբացուին նոյեմբեր 11ին։

ԱԹԷՆՔ. —Ցունաստանի առեւտրական շոգենաւերուն թիւը մէկ տարուան մէջ երեսունըհինը հատ աւելցաւ։

—Պ. Տէլեանիս քաղաքային ճառ մը արտասանեց որ շատ յաջողեցաւ։ Ցայտարարեց թէ կառավարութեան դրութիւնը պէտք է վերստին մտցնել իր կանոնաւոր շաւղին մէջ. նաեւ ոյժ տալ երկրին արտադրութիւններուն։

ՀՌՈՄ. — Ռուսիոյ կայսրը երբ Հռոմ ժամանէ, Պապին ալ այցելութիւն պիտի տայ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 14 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	29	36
Ամէնէն բարձր գին	»	30	08
Ամէնէն վար գին	»	29	34
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	115	75
Ամէնէն բարձր գին	»	117	25
Ամէնէն վար գին	»	115	62

ԲԱՑՈՒՄ 15 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	29	32 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	117	—
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		8	82
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	47
» ժուիսանս		1	32
» պարտաթուղթ		495	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		496	—
Թրանսվալ		145	—
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն		261	—
Կավրիօլ		78	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	17
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմբ	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	
Մէթալիք	»	102	50
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	65

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	75
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	71 1/2
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	85

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		93	06
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		54	25
» » » Գ. բաց.		27	50
» » » Դ. գոց.		27	50
Օսմանեան Պանքա		13	37
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	—
» Մոնոբոլ		44	50
Պուլկարական 1888		91	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		109	25
Տօմինիալ		106	—
Թրանսվալ		5	62
Այտին Երկաթուղի		14	50
Փոխանուկագիր		25	33 3/4

ԲԱՐԻԶ, 27 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	55
» » 3 1/2 %		100	75
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	28	05
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	27	97
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	21	05
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	587	—
Օսմանիէ	»	—	
Ռումէլի Երկաթուղի	»	121	25
Օսմ. մաքսատուն	»	522	—
Օսմ. Ռէժի	»	261	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	502	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1079	—
Իտալական Ռանթ	»	102	75
Սպանիական արտաքին	»	86	40
Թրանսվալ	»	142	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	125
Դրամաղեղչ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 27 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	ֆր.	—	
Ռումէլի երկաթուղի	»	123	90
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	10	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	275

ՎԻԷՆՆԱ, 27 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	20
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	50
Օսմ. Ռէժի	»	326	—

Ցանձնարարելի իմ հիւանդներուս որ էֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
ՏԷՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԻ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԵԱՆԻ ՉԱՐՇԸՍԱՅԻ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԿԸ
(ճիշտ Չարուքճեանց դէմը)

Ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։
Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ աղատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։
Թմրեցուցիչ դեղերու եւ ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։
Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏՕՅՉԸՐ ԼՈՅՏ
NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand

Պրեմէն-Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց
ՔԱՅԶԸՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Շէրպուրէ 9/22 Հոկ.
ՔՐՕՆՓՐԻՆՑ-ՎԻԼՀԷԼՄ, Շէրպ.է 23/5 Նոյ.
ՊՐԷՍԼԱՒ, Պրէմէնէն, 5/18 Հոկ.
ՊՐԷՄԷՆ, Շէրպուրէ 12/25 »
ՀԱՆՕՎԸՐ, Պրէմէնէն, 19/1 Նոյ.

Ճենովա-Նափոլի-Նիւ Եորքի գիծ
ԱԼԼԸՐ 23/5 Նոյմ. ՏՐԱՎԷ 6/19 Նոյմ.

Պրեմեն Պալթիմորի գիծ
ՊՐԱՆՏԷՆՊՈՒՐԿ, Պրէմէնէ 10/23 Հոկտ.
ՔԱՐԼՍՐՈՒԷ 17/30 Հոկ. ՇԷՄՆԻՑ 24/6 Նոյ.

Պրեմեն-Կալվեսդոնի գիծ
ՊՐԷՍԼԱՒ, Պրէմէնէ, 5/18 Հոկտ.
ՀԱՆՕՎԸՐ, » 19/1 Նոյմ.

Պրեմեն-Բուէնոսի գիծ
ՄԱՆՑ, Պրէմէնէ, 20/2 Նոյմ. եւ Հավանա, Սիէնֆուէկօ, Մանզանիլօ պիտի երթայ։

Պրեմեն-Պրազիլիոյ գիծ
ԱԽԷՆ, Պրէմէնէ 5/18 Հոկտ.էն, եւ պիտի երթայ Բէրնամպուգօ, Ռիօ Եանէյրօ եւ Սանդոս։
ՏՐԷԶՏԷՆ, Պրէմէնէ 19/1 Նոյմ.էն, եւ պիտի երթայ Պահիա, Ռիօ Եանէյրօ եւ Սանդոս։

Պրեմեն-Լաբլադայի գիծ
ՊՈՐՔՈՒՄ, Պրեմէնէ, 12/25 Հոկտ. եւ պիտի երթայ Մոնդէվիտէօ եւ Պուէնոս Այրէս։
ՔՖԱԼԶ, Պրէմէնէ, 26/8 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Մոնդէվիտէօ եւ Պուէնոս Այրէս։

Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ
ՔԼՕՆԻԿ ԱԼՊԸՐԴ, Ճէնովա-Նաբոլիէ, 31/12 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Քոլոմպօ, Բէնանկ, Սինկաբուր, Հօնկ Քօնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ, Քօպ եւ Եոքոհամա։
ՊԱՅԷՐՆ, Ճէնովայէ, Նաբոլիի ճամբով, 16/29 Հոկտ. եւ Նորտտայչէր Լոյտի միւս շոգենաւերուն հետ պիտի հաղորդակցի Բէնանկի մէջ եւ պիտի երթայ Սումաթրա, Պանկքօք, Պօրնէօ, Մանիլա, Պաթավիա, Մաքասսար, Նոր Կուէնիա, Քուինսլէնտ եւ Սիտնէյ։
Ծայր. Արեւելքի գիծ, միայն ապր. համար
ՍԹՐԱԶՊՈՒՐԿ, Ճէնովայէ 17/30 Հոկտ. եւ պիտի երթայ Բորդ Սաիտ, Բէնանկ, Սինկաբուր, Հօնկ Քօնկ, Շանկայ եւ Եոքոհամա։

Աւստրալիոյ գիծ
ԿՐՕՍԸՐ ՔՈՒՐՖՈՒՐՍԴ, Ճէնովա-Նաբոլիէ, 5/18 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Քոլոմպօ, Ատէլաիտ, Մէլպուրն եւ Սիտնէյ ու Սիտնէյի մէջ Նորտտայչէր Լոյտի միւս շոգենաւերուն հետ հաղորդակցելով պիտի երթայ Քուինսլէնտ, Նոր Կուէնիա, Նաքասար եւ Պաղավիա։

Պիտի ընդունի ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։
Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն
Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՔՈՒԱՆ
Կալաթա, Գարաքէօյ Եէնի խան, Թիւ 21
Ծան.—Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մէկը։

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱՎԱՃԱՌ
ԱՐՇԱԼՈՅՍ
Թիւ 9, Սուլթան Համամ, կից Քրէտի Լիոնէի, Թիւ 9

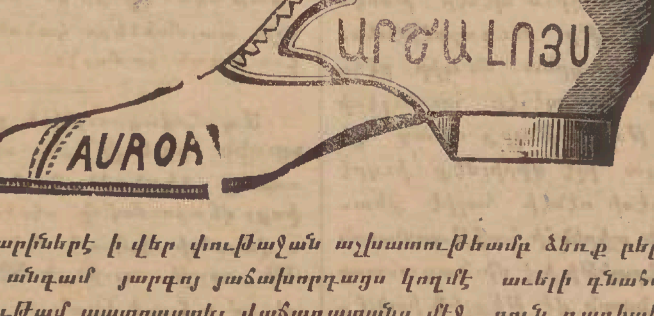

Բազում տարիներէ ի վեր փութաջան աշխատութեամբ ձեռք բերած յաջողութիւններս այս անգամ յարգոյ յաճախորդացս կողմէ աւելի գնահատուելու միտումով՝ կը փութամ պատրաստել վաճառատանս մէջ բուն ղալիական եւ ամերիկեան նիւթով տղուն եւ նրբաճաշակ կօշիկներ, արանց, կանանց եւ տղայոց համար. անոնք որ ճաշակի տէր են, կրնան մեր վաճառատունը դիմել։
Նաեւ չափու վրայ կօշիկներ ամենայն փութով կը պատրաստուին Վաճառատանս մէջ, ուր կը գտնուին նաեւ կօշիկ պատրաստելու համար ամէն տեսակ ճոխ մթերք, ինչպէս նաեւ գունաւոր ամերիկեան եւ ֆրանսական կաշիներ, բրդէ եւ բամպակէ մանածներ եւայլն, որուն տէրն է ՅՈՎՍԷՓ ՓԱՓԱԶԵԱՆ։
Ղալաթիա մասնաճիւղ չունինք։

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ծանօթ է թէ մորուի ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ մը մեծ որքան օգտակար ու յանձ. Նորաբուած է փափկակազմ ձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներուն։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին և որոնց գործածութիւնը տեւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորուի ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անօտքիւտ անտրտացութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ գրուած է, որ ամենուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիբոն ու Ֆաբրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կ'ըսեն թէ դէպ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորուի ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ ստէրնէ Գ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիկլիոն Բարիզ։

Մեծաքանակ կը ծախուի Լուսաւոր Մանուկի քով Հորանչի խան, Պոլիս։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը, Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցին մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, ասքումա եւ Թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, գետնին մուշամպաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մանճականներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառէ յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՖՈՐ կը պարունակեն ու մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորապէս աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և ու անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կտրուին ամբողջ մարմինը և գլխուղեղը ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ սիրտը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորուսած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիլեօն՝ 0 ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ և մարմնոյն դիւրազգածութիւն կու տայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ 0 ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն, 0 վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամենէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ԻԼԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Շիրքէթը Խայրիէ վաբորլարընտա սարֆ վէ իսթիհլաք օլունմագ իւզրէ 5000տէն 6000 թօնիլաթօ մըգտարը Լամպօն ճինսինտէն մաատէն քէօմիւրի միւպայաա օլունաճաղընտան մէզքիւր քէօմիւրին շէրաիթը միւնագասայի էսասիէսի մուգաաաստաղ մաաէն չանատէթճամէսի խըրաղ իթմէք վէ վաբորլարըն Տէրսաաանէսի վիրուրլուտա անպար գաբագլարը թագընըլըմըշ բուլունմագ վէ «Լարճ խիթիմգոլ» նէյլինտէն օլմագ վէ Իսթանպօլտա իքի քէօփրիւ արասընտա թէսլիմ վէ պտոնէ այրը օլան Թանյիլէ մէսարիֆի իւզին պէյէր թօնէլաթօ պաշընա ֆիաթը մուգարրէրէյնինտէն Շիրքէթէ հիսապընա օն պիր բէնտ Թէնզիլ իտիլմէք վէ պէյէր հուզուլէսի 25000տէն 3000 թօնիլաթօլուք օլմագ վէ պիրէր ալ ֆաղլա իւէ վիրիլմէք իւզրէ պիրինճի հուզուլէսի սէնէյի հալիէ քեանունի էվվէլինին պիրինճի հաֆթասընտան իթիպար իւզրէ իթթա խըսմը չէրաիթի իլէ միւնագասասը իճրա օլընաճաղընտան վէ թէքլիֆ խըլէ էվվէլ Թէքլիֆ խըլէճէք ֆիաթ նիսպէթինտէ քէֆիլիւթիւ հալտէ Թէքլիֆ խըլէճէք նէվի քէօմիւրտէն օրնէք կէթիրմէք պէյանը իշէպու Թէքլիֆնամէ ըլանըլըմը լիւզում անճախ օլունմաք վէ չիֆթէ պուլունաճաղ ֆիաթէ էվէլին քէվլի ազմինտէ Շիրքէթին էսպապէ Թէքլիֆէ պաղլը քալմաղ վէ մաամալա դէյնա պէյլնէ պատէլըրինի իթիպար իւզրէ Շիրքէթին մէքթուպը մաղնքի էսիւր միւտիւրիէթինէ մուրաճաաթ օլունմասը։ 3—8

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՑԻՆ ԳՆԴԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ. Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց Թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Ոսկի շքադրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Արդ. Ցուցահանդէսին Մթերանոց Մէդիքի և Ընկ.։

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէշթա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովեալ գումարներ
332 միլոն ֆրանք	114 միլոն ֆրանք	461, 3 ,390 ֆրանք

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամենէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս, Կարնաթեան խան։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար

747 34—53 ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆԻ

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժիտ դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ և է առարկութիւն չըներ ապահովագրելային անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց խնամ տրուելու ալ կատարուի նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին ապրանքներու ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ. Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզեան փողոց, Ճէլալ խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ՕՐԻԺԻՆԱԼ ԲԻՒԼՁՆԵՐՊԻՐ

ԿԷՆՈՍԷՆՇԱՖԹ-ՊՐԱՈՒԷՐԻ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Այս գարեջուրը ամէն տեղ գնահատուած է իր ախորժելի համին եւ առողջապահիկ յատկութեանց համար։ Առաջին անգամ ըլլալով, ուղղակի Կ. Պոլիս բերուած է Բիւլզնէն, ուր լեցուած են շիշերը։ Միակ գործակալն է Տէմէթրաքոպուլօ Եղբարք եւ Ընկ.։

Շիշերուն գինն է

Ամբողջ շիշը		4	ղրուշ
Կէս	»	3	»
Մէկ սնտուկ, 24 շիշով		92	»
» » 48	»	180	»
» » 72	»	192	»

30—52

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պրուսիական հրամանագրով արտօնուած 1853 տարւոյ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496

Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք օժիտ, տոկոս, ցկեանս թոշակ, ևն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ծերութեան ապահովագրութիւն կեանքի վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը տղոց ու որբերու համար օժիտ մը տարեկան փոքր վճարումներով.—(Մեծ նոյն պայմաններով կանխավճար ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի քիւնէյի կամ արկածներու դէմ ամբողջ կեանքին համար, չափաւոր սակի փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք)։ Այս պէտքով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դիմաց Ինսայէթ Խան, թիւ 7, 8, 9։

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք կաւօսի նման պղտորեցուցիչ ջուրերն ու ջրերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալխաքալեան մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասպէօնեան զրուցեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական, ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ մաքրողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարողներ, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանաց հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուներու մէջ։ 504

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տօմսը ուղղակի Բաթումի համար։ Առաջին կարգ՝ 245 ֆրանք. Բ. կարգ՝ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գալաթիոյ Թիւ Հէֆթէրիլի փողոց 516 Բ. ՈՒՂՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պօրտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամսէլզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Յարոս	3000	Օծինրս	2000
Օսմանլի	3000	Կասրընի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիպյէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.

Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

ՌՈՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ը՛ դէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667	ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	120,000,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000	»
1901 տարւոյն մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000	»

Ընդհանուր Տեսուչ Ա. ՀԻՐՇԻՒԶ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՈՐ ՐԷԲԲԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան առջեւ գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առած քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կու տայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Անկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առտենէն իսկ ամէն վիճակահանութեան մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջովին կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ. ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներէն չզրկուիր, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար յաւէտ աղբիւր մըն է։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթ.	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիբիօ	1735
Արիօսթօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	372[illegible]	Միլօ	1057	Սըէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օթհօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամլօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչէսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Տիտօ շոգենաւը նաւապետ Բէլլէյին ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարպ. և Օտեսա ուղղուած է։

Քօնկօ շոգենաւը, նաւապետ ՍԻԹ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Օթէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն պիտի մեկնի ամսոյս 17ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼԸ ԽՆԻՔԶՕՍ

Թիւ 23—24 Քիւրքճի Մելէք խան Ղալաթիա 577

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Ներքեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Սեպտեմբեր 16 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵԼՔ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըրք	»	2	20
1	39	» Սապանճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ալայունտ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլը	»	6	40
8	45	» [illegible]	»	6	15
9	16	» Աք Շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազարի քէօյ	»	5	13
10	30	» Չավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը	»	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	ժմ. Գօնիա	մկն.	12	—
Իրկն.				առ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵԼՔ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմ.	11	—
1	44	» Աք Պունար	»	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Ծաքըլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Բօլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	19
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմ. Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
Իրկն.				առ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵԼՔ Կառախումբ				ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ			
Թ. 322 խառն Առտու		Թ. 324 խառն Իրկն.				Թ. 321 խառն Առտու		Թ. 323 խառն Իրկն.	
ժ.	վ.	ժ.	վ.			ժ.	վ.	ժ.	վ.
2	35	12	45	մկն. Ալայունտ	ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմ. Քէօթահիա	մկն.	1	40	11	4

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵԼՔ Կառախումբ				ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ			
Թ. 421 խառն Առտու		Թ. 423 խառն Իրիկն.				Թ. 422 խառն Առտու		Թ. 424 խառն Իրիկն.	
ժ.	վ.	ժ.	վ.			ժ.	վ.	ժ.	վ.
4	37	6	2	մկն. Համիտիէ	ժմ.	5	25	7	5
4	35	6	30	ժմ. Ատա-Բազար	մկն.	5	43	7	23

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան նորեւեկութիւններ

Դշ. 15/28 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

Դշ. 16/29 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապլուս-Շամ.

Դշ. 16/29 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամ 3ին յետ միջօրէի.

Եշ. 17/30 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։

Եշ. 17/30 Սեւաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Ուր. 18/31 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Շբ. 19/1 Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնիան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէլդրիան	10500	Արրօրն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անաթոլիան	2500
Պոսթոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Վըրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ծալէրնիան	3700	Մինիօ	900
Վավոնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ճալիան	3500		

Ապրանք թէ ուղեւորէն կը խնդրուի իրենց ապրանքի փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը տրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ Ղալաթիա, քարափին վրայ Մաքսատան հին առջեւ

600

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Պիւլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բաւիա	2945
Ուլթօնիա	8845	Թիւրիա	2936
Ումպրիա	8[illegible]28	Սիբիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2[illegible]81
Ուրանի	7269	Շէրպուրկ	16[illegible]4

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ

Joly et Seagor

Մէյմէնէթ խան Թիւ 6 7 8 Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց 255

Արտօնատէր. ԶԱՐՈՒՀ ԽՈՒՍՈՒՍԻԱՆ